Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Гаргажа 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 203 (14223) | 1973 оной августын 29, среда | Сэн 2 мүнгэн

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ

...артиин Ценральна Комитедтэ ...ралай, оёмол хубсаһан ...икотажна зүйлнүүдэй ...ар ба ассортимент һай...руулха тухай КПСС-эй ...эй шиидхэбэринүүдые ...үүлхэ талаар СССР-эй ... промышленностиин ...лмэри тухай асуудал ха...а үзэбэ.

...үүлэй жэлнүүдтэ орон ...ай хүнгэн промыш...ностиин үйлэдбэриин хүсэ ...олгохо ба тэрэниие мү...рэын түхеэрэлгэнүүдээр ...а талаар ехэ хэмжээ ...рнууд бэелүүлэгдээ ...талан абтаһан тогтоол соо заагдана. Долоон ... туршада промышлен... үйлэдбэриин гол фонд... дахин шахуу ехэ ...Юһэдэхи табан жэлэй ...лэй туршада энэ ...да 2,3 миллиард тү...ашаглагдажа, 197 ехэ ... ба комбинат ашаг...үгтөө. Энэ үе соо ...и үйлэдбэрилгэ 9,6 ...ээр дээшэлүүлээ, үй...лэгдэдэг продукциин ...мент олошорһон, ху... наймаанда шэнэ зүй... бараан ехээр ородог.

... хамта СССР-эй ... промышленностиин ...рство. союзна рес...нуудай Хүнгэн про...ностиин министерст... партиин XXIV съез... КПСС-эй ЦК-гай де...н (1972 он) Пленумэй ...үүдтэй зохилдуулан, ...анай шанар, ассорти... һайжаруулха талаар ...рэ удаанаар хүбил... предприятинуудай ...үүлгада сэгнэлтэ үгэ... хүн зоной улам урга...гаа эрилтые хараадаа ...бангүй гэжэ КПСС-... тэмдэглэбэ. Минис...үүд тэдэндэ хүргэг... туһаламжа хүсэд дүү... хэрэглэнэгүй, энэ ...да түүхэй эдэй нөө...агтай һайнаар хэрэг... үйлэдбэридэ науч...ческэ туйлалта нэб...н, предприятинуу...техническэ талаар хан... үндэһэ һуури дээрэ ... ёһоор эд бараанай ... һайжаруулха ба ас...ентыень олошоруул...лаар программа үты... Эд хэрэгсэлэй тү... хубилтаха хэрэггэ ... багаар хандуулаг... энэ ушарһаа ехэ хэм... хубсаһан, гутал тү... үнгэ зүһын, гоёолтын ... нэгэл янзаар оёгдо... түхэлэй эд бараан ... гаргагдана, предприя...рэ шэнэ түхэлэй хуб...эн оёхо хүдэлмэри ...р табигданхай.

...он фабрика болон за... үйлэдбэриин ба ...ческа журам доодо ... табигдаһан зан... Эд хэрэгсэлые гоёон ... хүдэлмэри бага ... худалдаа наймаа...инүүдтэй зүбшэгдэ...ндартые хазагайруул... үзэгдэнэ. Техниче...галтын таһагууд бо... инженерно-техническэ ...рилэгшэдэй голодоһо ... ябадалтай тэмсэл ... үүргэнь доошолуу...

...түрэй эрилтэ хангахэ... байһан ушарһаа олон ... продукци худалдаа ...анай ба промышленно... складуудта үлэжэ, гү... материальна тон ехэ ... хохидол ушаруулна.

...эн промышленностиин ...терство предприяти... мэргэжэл һайнтай ...үүдые бии болгохо талаар шухала хэмжээнүүдые абанагүй, мэргэжэл шадабариень дээшэлүүлхэ, тэдэндэ ажалай ба ажаһуудалай һайн эрхэ байдал байгуулха тушаа саг үргэлжын анхарал табинагүй. Продукциин шанар һайжаруулха хэрэгтэ социалис мүрысөөн болон үйлэдбэриин түрүү коллективүүдэй дүй дүршэл халан абаха талаар хүсэ ехэтэ арга боломжонууд һулаар хэрэглэгдэнэ.

Зарим союзна республиканууудай, хизаар болон областьнуудай партийна, советскэ органууд эд бараанай шанар ба ассортиментые үндэһөөрнь һайжаруулха тухай КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдһээ зохихо тобшолол хээгүй, энэ асуудалнуудые түрүүшын ээлжээнэй шухала бэшэ хэрэг гэжэ тоолоһон зандаа байһыень хүн зоной үргэн хэрэглэмжын эд бараа үйлэдбэрилгэ дээрэ тохёолдоһон эрхэ байдал элишэлэн харуулна гээд тогтоол соо заагдана. Зарим партийна, советскэ органууд хүнгэн промышленностиин предприяти, шэнжэлгын, проектнэ болон конструкторска организацинуудай, мүн тэдэнэй үйлэдбэридэ хабаатай арадай ажахын бусад һалбаринуудай хүдэлмэридэхи ехэ дутагдалнуудтай эбсэшоод байха ябадал гаргана.

СССР-эй Химическэ промышленностиин министерство, Хүдөө ажахын министерство ба Машина бүтээлгын министерство, Хүнгэн промышленностиин министерствын предприятинуудые һайн шанартай түүхэй эд болон материалнуудаар, тэрэшэлэн энэ һалбариие бүтээсэ ехэтэй түхеэрэлгэнүүдээр хангаха тушаа асуудалнуудые саг соонь шиидхэнэгүй гэжэ тогтоол соо тэмдэглэгдэнэ.

Хүнгэн промышленностиин эд бараанай наймаа эмхидхэхэ хэрэгтэ ехэ дутагдал бии, тусхайлан хэлэбэл, оёмол, трикотажна хубсаһа ба гутал наймаалалга дээрэ. СССР-эй Худалдаа наймаанай министерство, Центросоюз, эдэнэй нютагуудтахи органууд хүн зоной ямар эд бараа хэрэглэжэ байһан тухай хүсэд мэдэнэгүй, захил хэхэдээ алдуу гаргана, хүн зоной эрилтые хараада абан, бии байһан эд бараа хэрэгтэй газартань саг болзор соонь абаашажа шаданагүй. Хубсаһа болон гутал худалдаха талаар тусхай шэглэлтэйгээр мэргэжэһэн наймаан удаанаар хүгжөөгдэнэ. Олохон оптово баазануудта эд бараа хадагалха, сортолон илгаха, магазинуудта абаашаха, наймаанда бэлдэхэ хүдэлмэри урда мэтэ хангалтагүй байһаар.

Арад зоной үргэн хэрэглэмжын эд бараанай шанар, ассортимент һайжаруулха талаар партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүдые, КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1972 он) Пленумэй эрилтэнүүдые дүүргэхэ талаар хангалтагүй хүдэлмэриилжэ байһандань СССР-эй хүнгэн промышленностиин министр нүхэр Тарасовай ба министерствын коллегиин анхарал хандуулаад, үргэн хэрэглэмжын эд бараа, тусхайлбал, оёмол, трикотажна хубсаһа болон гутал үйлэдбэрилгэдэ бии байһан дутагдал усадхахые министерствэдэ дурадхаа гэбэл: хүнгэн промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй шиидхэхэ гол зорилго гэжэ хараха зуураа продукциин шанар ба ассортиментые түсэбэй ёһоор һайжаруулха талаар комплексно хэмжээ ябуулгануудые зохёон бэелүүлхэ; дэлгүүрэй эрилтын ёһоор тогтоогдоһон даабари болон хубилалтануудтай зохилдуулан, эрхим һайн шанартай продукци гаргахын тула бүхы арга боломжонуудаа хэрэглэхэ, һалбариин бүхы хубааринуудта үйлэдбэриин ба технологическа журамуудые бэхижүүлгэдэ түбэй аппарадай мэргэжэлтэдэй, союзна республиканууудай министерствэнүүдэй, предприяти болон нэгэдэлнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй гол анхарал хандуулха. Хүн зоной хэрэглэмжэдэ таарахагүй эд бараа гаргаха ябадалые эрид шууд буруушааха.

Хүн зоной эрилтэ хэрэглэмжын хубилалтатай зохилдуулан, эд бараа үйлэдбэрилгын экономическа арга боломжо ба ехэ шадабари хангаха ябадалые хараада абан, хүнгэн пормышленностиин предприятинуудай түсэблэлгын ба экономическа урмашуулгын гуримые улам һайжаруулха талаар дурадхалнуудые зохёолго түргэдхэхэ даабари СССР-эй Госпланда, СССР-эй Минфиндэ, СССР-эй Минлегпромдо, СССР-эй Минторгдо, Госкомцендэ үгтөө.

Үйлэдбэрэе хүгжөөхэ талаар табан жэлэйнгээ даабариие дүүргэлгэдэнь хэрэгтэй туһаламжа хүргэхэ, хүн зоной үргэн хэрэглэмжын эд бараанай шанар ба ассортиментые һайжаруулха, тус һалбариин предприятинуудай эрилтые мүнөө үеын түхеэрэлгээр, түүхэй эд ба материалаар гүйсэд хангаха байһаниие хараада абан, хүнгэн промышленностиин хүдэлмэриие һайжаруулха асуудал хаража үзэхыень СССР-эй Госпланда, СССР-эй Госснабта дурадхагдаа.

Хүнгэн промышленностьда хэрэгтэй химическэ хэрэгсэл ба түхеэрэлгэнүүдые үйлэдбэрилгэдөө гээгдэжэ ябаһандань химическэ промышленностиин министр нүхэр Костандовай, хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностьда хэрэгтэй машина, приборнуудые бүтээдэг промышленностиин министр нүхэр Доенинэй анхарал хандуулагдаа. Хүнгэн промышленностиин предприятинуудые тогтоогдоһон хэмжээнэй, номенклатура болон эрхим шанарай материал ба түхеэрэлгэнүүдээр хангаха талаар хэмжээ абахыень эдэ министрнүүдтэ даалгагдаба.

Хүнгэн промышленностьда хүдөө ажахын түүхэй эд үгэхэ тухай даабаринуудые дүүргэхэ талаар хүдөө ажахын органуудай, тэдэндэ мэдэлтэй организаци болон предприятинуудай хүдэлмэриие һайжаруулхые СССР-эй Хүдөө ажахын министерствэдэ; хүдөө ажахын бүхы түрэлэй түүхэй эдэй шанарые һайжаруулгада ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэдэй анхарал хандуулхые даалгагдаа.

Хүнгэн промышленностиин предприятинуудые барилгын бодото байдал хаража үзөөд, 1973 оной арадай ажахын түсэбөөр хараалагдаһан бүхы барилгануудые ашаглалгада оруулга хангахые, тэрэшэлэн энэ һалбариин 1974 ондо ашаглалгада оруулагдахаар хараалагдаһан барилганuудай ябаса түргэдхэхые СССР-эй Промышленна барилгын министерствэдэ, СССР-эй Хүдөө ажахын министерствэдэ, СССР-эй Барилгын министерствэдэ, СССР-эй Хүндэ индустриин предприятинуудые барилгын министерствэдэ даалгагдаа.

Тогтоогдоһон түсэбүүдые дүүргэлгэдэ һаад ушаруулжа байһан дутагдалнуудые усадхаха талаар шухала хэмжээнүүдые абажа байгаад, хүнгэн промышленностиин предприятинуудай барилгын ябасада хиналта шалгалтаяа шангадхахаар союзна республиканууудай компартинуудай ЦК, КПСС-эй крайком болон обкомууд уялгалагдаба.

Худалдаа наймаанай эмхинүүдэй захилнууд эд товарнуудые үйлэдбэрилгын үндэһэ һуури болохо байһыень хараада абажа, худалдаа наймаанай эмхинүүдэй промышленностьтай хэдэг ажахын холбооe улам бэхижүүлхэ хэмжээ ябуулга хараалан бэелүүлхыень СССР-эй Хүнгэн промышленностиин министерствэдэ, СССР-эй Худалдаа наймаанай министерствэдэ даалгагдаа. СССР-эй Худалдаа наймаанай министерство, союзна республиканууудай Министрнүүдэй Соведүүд ба Центросоюз хубсаһа, гутал худалдаха хэрэг эмхидхэлгын талаар тохёолдоһон дутуу дундануудые усадхан зайсуулха уялгатай.

Эд товарнуудые бүри ехээр бүтээн гаргахын тула шухала нөөсэ арга боломжонуудые бэдэржэ олохо, хэрэглэхэ асуудалнуудта партийна, Соведүүдэй, ажахын, профсоюзна ба комсомолой органуудай эмхидхэлэй хүдэлмэри зорюулхыень, хүнгэн промышленностиие хүгжөөхэ, хүн зоной хэрэглэмжэ бүри хүсэд дүүрэнээр хангахын тула бүри ехэ оролдолго гаргаха хэрэгтэ хандасаяа эрид хубилгаха шухала гэһэн партиин XXIV съездын, КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1972 оной) Пленумэй эрилтэнүүдые шууд дүүргэхэ ябадал туйлахыень союзна республиканууудай компартинуудай ЦК-нуудта, Министрнүүдэй Соведүүдтэ, партиин крайкомууд ба обкомуудта, хизаарнууд болон областьнуудай ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй гүйсэдкомуудта һанамжалан дурадхагдаа. Энэ һалбарида шухала түхеэрэлгэ, түүхэй эд ба материалнуудые бүтээжэ үгэдэг хүнгэн промышленностиин предприятинуудай, тэрэшэлэн машина бүтээлгын ба химиин заводуудай ажал ябуулгые һайн мэдэхэ, тиихэдээ бүтээгдэн гаргагдадаг продукциин шанарые үндэһөөрнь һайжаруулха асуудалда онсо анхарал хандуулха шухала. Хүдэлмэришэдые нэгэ газарта удаан тогтожо хүдэлдэг болгохо, түгэс шадабаритай кадрнуудые бэлдэхэ хэрэгтэнь хүнгэн промышленностиин предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ саг үргэлжэ туһалдаг байха.

Хүнгэн промышленностиин үйлэдбэриин коллективүүдтэ ябуулагдадаг партийно-политическэ хүдэлмэри улам һайжаруулхыень, энэ хэрэгтэ партийна организацинуудай дүүргэдэг үүргэ дээшэлүүлхыень, тиихэдээ продукци бүтээн гаргаха түсэбүүдые, социалис уялгануудые дүүргэхэ тэрэнэй шанар ба ассортимент һайжаруулха, үйлэдбэриин ба технологическа журамые хүдэлмэрилэгшэ бүхэнэй нарийнаар сахиха ябадал хангаха хэрэгтэ ажалшадые элсүүлэн эмхидхэхэдэнь ходо туһалдаг байхые партийна комитедүүдтэ дурадхагдаа. Хүнгэн промышленностиин предприятинуудай шиидхэхы участогуудые үйлэдбэриин мэргэжэлтэдээр, һайн эмхидхэлшэдээр хангахын тула шухала хэмжээнүүдые абаха.

ТАСС

Фоторепортаж

Онохойн совхозой үбһэшэд эдэ үдэрнүүдтэ тэжээл бэлэдхэлгэеэ үргэн далайсатайгаар ябуулжа байна. Тус ажахын үбһэшэдэй түрүү звенонуудай нэгэн болохо Трифон Елифирович Потёмкиной даадаг звено абаһаар ногооной шэмэтэйдэ 240 тонно сенаж дараад, мүнөө үбһэ сабшажа, томо томо һүринүүдые хойно хойноһоонь һубарюулан табина. Тиин мүнөө энэ фоторепортаж дотор звеногой гэшүүдэй хэжэ байһан ажал тухай дэлгэрэнгыгээр толилог добо.

* * *

ҺҮРИНҮҮД ЖЭРЫЛДЭНЭ

Зунай һүүл һара — августын хахадлахатай адли наранай элшэ бага зэргэ һуларжа, үбһэ хуряагшадай ажаллахада зохид, һэрюун болобо. Хашан-Могоной сабшалан дээрэ ээлжээтэ һүриеэ табижа байһан шираг залуу хүбүүд һүри сомодог түхеэрэлгээр үгтэһэн бухалнуудые тэрэ доронь тараажа, нягтаруулан гэщхэнэ.

— Звенодомнай 25 хүн ажаллана. Бүхыдөө 225 гектар сабшалан даалгагданхай. Мүнөө 180 гектарыень сабшаад, тэрэнэй 150 гектарай ногоо хуряагаад байнабди. Энэ сабшалангһаа 35 томо һүри табигдаа. Ногоонойнь ургаса яһала һайн байгаа гээщэ аабза. — гээд звеное хүтэлбэрилэгшэ Трифон Потемкин хэлэнэ.

Дурсагдагша энэ звеногой үбһэшэд даалгагдаһан машина, техникээ ашагтайгаар хүдэлгэхые оролдодог байна. Хэрбээ ногооной ехээр сабшагдаад байбал, тракторай косилканууд байлгагдажа, ондоо хүдэлмэри бүтээдэг. Тиигэжэ ажалаа эмхидхэхэдэнь сабшалга хуряалга хоёрой хоорондо ехэ һэлтээ гарадаггүй, зэргэ шахуу ябуулагдана бшуу.

Хашан-Могоной сабшалан дээрэ трактораи хүнхинөөн замханагүй. Хатаһан сэл хүхэ үбһэнэй баалнуудые бухал болгон табижа байһан хүбүүд, басагад тракторай тармуурһаа гээгдэхэгүйе оролдоно. Тээ саанаханань бухал түлхидэг түхеэрэлгэтэй тракторнууд таһалгарьягүй һүндэлнэ.

Һүриеэ дүүргэхэ дүтэлһэн Михаил Шульгин, Павел Матвеев, Севастьян Устинов гэгшэд хоёр захыень хумижа, нюруулхаар бэлдэжэ захалбад. Нигэжэ час хахадай үнтэрэмсөөр үшөө нэгэ томо гэгиын һүри тэбхын бодхоогдожо дүүрээ һэн.

— Үбһэ хуряалгаяа эдэ үдэрнүүдтэ дүүргэхэмнай. Манай звено хараалагдаһан даабаряа бэелүүлхэл байха. — гэжэ Трифон Потёмкин мэдүүлээ бэлэй.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВ.

Загарайн аймаг.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: һүри сомогшод М. Шульгин, П. Матвеев, С. Устинов гэгшэд. Бухалнууд һүридэ абаашагдана.

Авторай фотонууд.

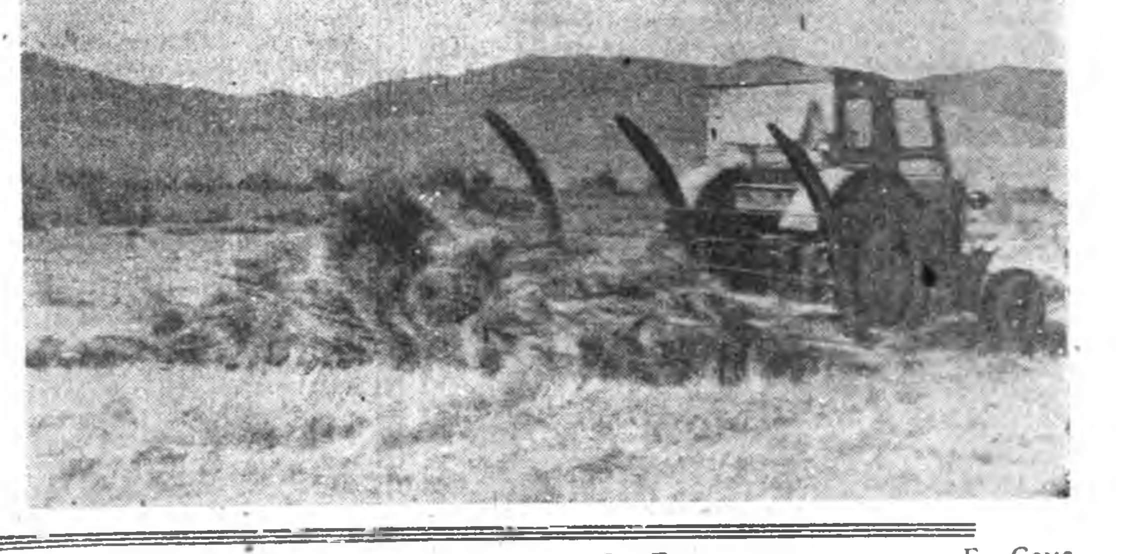

ХАРААЛҺАНАА ҮЛҮҮЛЭЭ

Һүүлэй жэлнүүдтэ Яруунын совхозой механизаторнууд хахалагдадаг газараа үргэдхэхын тула шэнэ газар ехээр элдүүридэг болонхой. Тиин байгша ондо 400 гектар шэнэ газар ашаглаха түсэбөө 412 гектарта хүргэбэ. Эндэ дүршэлтэй трактористнууд Г. Семенов, В. Вотин, Г. Корелов, Н. Соловьев, Р. Салимов болон бусад эрхим ажалаараа шалгараа.

С. ХАЛТУЕВ.

Мухар-Шэбэрэй аймагай „Искра" колхозойхидой үүсхэлые дэмжээл

ТҮРҮҮШЫНГЭЭ МЭРГЭЖЭЛ БҮ МАРТЫТ

Энэ жэлэй таряанай баян ургасые гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа абахын тула бүхы машина, техникээ һайнаар заһабарилжа, бэлэн болгохоор уряалһан Украинын тарьяашадай нээмэл бэшэгтэй танилсаһан ажахымнай механизаторнууд, комбайнернууд энэ һайн һайхан үүсхэлыень нэгэн дуугаар дэмжээ бэлэй. Тиигэжэ тракторна бригада бүхэндэ социалис мүрысөөн дэлгэржэ, трактор, комбайн болон бусад оньһон түхеэрэлгэнүүдээ заһабарилха, оооһоной тоог дээрэхи складуудые сэбэрлэжэ, бэлэн болгохо хүдэлмэри нэгэ жэгдэ ябуулагдажа захалаа һэн.

Совхозоймнай механизаторнууд, энэ ажалаа тэжээл бэлэдхэлгын эхилтэр һайнаар эмхидхээд, удаань үбһэ хуряажа захалхадань зарим трактористнуудаа энэ хүдэлмэридэ хабаадалсуулаа юм. Тиигэжэ үбһэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ ошонгүй үлэһэн комбайнер, механизаторнууднай МТМ-гэй заһабарилагшадтай хамта даалгагдаһан техникээ бэлэн болгожо дүүргээд, мүнөө горох хуряалгада, силос даралгада хүдэлмэрилжэ байнхай.

Урдандаа ажахымнай тракторна бригаданууд машина, техникэ заһабарилха хүдэлмэреэ заабол унжагайруулжа, таряа хуряалгын эхилтэр запасной частьнуудые бэдэржэ, комбайнуудаа арайхан гэжэ бэлдэдэг һэн. Харин байгша ондо заһабарилгын хүдэлмэридэ гол түлэб дүршэлтэй механизаторнууд хабаадуулагдажа, иимэ түргэнөөр дүүргээ.

Орооһо таряа хуряалгада түгэс бэлдэһэн совхозоймнай механизаторнууд тээмэндэ республика дотороо үүсхэл гаргаһан Мухар-Шэбэрэй аймагай «Искра» колхозой таряашадай уряае баһал һайшаан угтаа. Ушарынь хадаа үүсхэл гаргагшад таряа хуряалгаяа шадаал һаа түргэн болзорто үнгэргэжэ, суглуулһан таряагаа һайн шанартайгаар сэбэрлэжэ тушааха тушаа гол анхаралаа хандуулна. Энэнь тон һайшаалтай. Хэнэйшье мэдэһээр, мүнөө орооһо таряамнай хэды һайнаар ургабашье, жэгдэ бэшээр эдеэшэжэ байна. Тиихэдэ сагай уларилшье тогтууригүй, хадтад гэбэл хура бороо орожо, энэ халуун хаһыемнай һаатуулха хэбэртэй. Теэд би мүнөө өөрынгөө һанамжа хөөрэхэ хүсэлэнтэйб.

Арба гаран жэлэй туршада комбайнераар хүдэлхэ үедөө яһала дүршэһэншье байхаб. Һүүлэй жэлнүүдтэ ажахымнай механизаторнууд комбайнуудаа бүлэг бүлэгөөр ябуулжа, таряагаа амяарлан хададаг болонхой. Энэнь урдынхиһаа яһала һайн, бүтээсэтэйшье гээшэ. Зүгөөр совхоздомнай комбайнернууд олоор дуталдажа, нилээд тухашаруулдаг юм. Энэ бэрхэшэлһээ гарахын тула тусхай курсада хүбүүдые эльгээгээдшье туршаа, теэд комбайн жолоодохо мэргэжэлтэд олошорногүй. Ушар юунһээ, мүнөө үе сагай эрилтэ иимэ болошоо юм гү, урдань механизатор, комбайнер ябаһан хүнүүднай мүнөө заабол автомашинын жолоошоной курсада пуражa, аалин ябадалтай техникээ харахаяашье болишоно. Олон мэргэжэлтэй байхада өөрһэньшье, ажахыдашье туһатай гээшэ ааб даа. Теэд жэлдээ нэгэ-хоер дахин үнгэргэгдэдэг (тарилга, хуряалга хоёр ааб даа) алуун хаһада комбайн, тракторaа жолоодоходонь заадаг юм. Мүнөө түлбэриньшье һайн.

Хоёрдохёор, пенсидэ гараһан механизатор, комбайнернуудай таряа хуряалгын үедэ һайн дураараа хабаадалсадаг байбалнь баһал зохид һэн. Ушарынь хадаа хүнгэн сарюун үнинэй механизаторнууд пенсидэ гараһаар лэ МТМ-гэй гү, али орооһоной тоог дээрэ харуулшанаар, үгышье һаа ямаршье техникэдэ хабаагүй ажалда хүдэлнэ. Хэрбээ һайн дураараа комбайн, тракторта һуужа, залуушуулаа һургажа, дүй дүршэлөө заажа байбалнь ямар ехэ туһатай һэм. Теэд иигэжэ һайн дураараа эхи татаха хүмнай үсөөн лэ байна даа.

Залуушуул энэ мэргэжэлдэ яһала олоор һургагдадаг. Гэбэшье диилэнхидээ хоёр-гурбан жэл хүдэлөөд шоферой курсада ошожо һурана. Дүүргэжэ ерэхэдээ заабол автомашинада ажалладаг, үгышье һаа, ажахыһаа гаража, ондоо организацида ороно. Иимэ захагүй эрьесэ боложо, тракторист, комбайнернууд дуталдаһан зангаараа байна бшуу. Хэрбээ урданайнгаа мэргэжэлые орхихогүйнь тула автомашинын жолоошодые таряа тариха, хуряаха үедэ заабол тракторта гү, али комбайнда хүдэлхөөр уридшалан хэлэжэ ойлгуулхада туһатай ха.

Үшөө нэгэ һанамжа гэхэдэ, гансашье манай ажахыда бэшэ, мүн бусад колхоз, совхозуудташье автомашина жолоодохо үнэмшэлгэһөө хаһагдаһан аад, үнинэй таһалгаряагүй ажаллажа, дүй дүршэлтэй болоһон дээрэһээ автомашинадаа хүдэлмэрилжэ ябадаг шофернууд бии юм. Эдэнэрнай даалгагдаһан машинаяа һайнаар, эгээн ёһоор харууһалжа, бүтээсэ ехэтэйгээр ажалладагшье гээшэ ааб даа. Теэд аймагай түб гү, али город ошожо, энэ тэрэ запасной часть, таряа талха асарха болоходоо үнэмшэлгээ ГАИ-да абхуулһан дээрэһээ яашье аргагүй, миин ажахы доторхоноол эрьелдэдэг. Иимэрхүү жолоошодые хэды дүй дүршэлтэйшье һаань, үнэмшэлгээ абатарнь трактор, комбайнда һуулгабал, залуу шофёрнуудта ажалшье олдохо, ажахыһа гаража ошолгониинь замхаха бэлэй. Зүгөөр энээн тухай совхозой мэргэжэлтэдэй, хүтэлбэрилэгшэдэй бодомжолхо саг түлаа гэжэ һанагдана.

Саашань хэлэхэдэ, би нёдондо комбайнда хүдэлхэдөө гол түлэб таряа сабшажа унагаагаа һэм. Хуряалгын хаһа соо 982 гектарай шэниисэ хүлһөөнь буулгажа, ажахы дотороо шалгараа бэлэйб. Хабар, үбэл, зунай сагта «ДТ-75» түхэлэй трактор даажа абаад, өөрөө заһабарилаад, элдэб ажал бүтээдэгби. Мүнөө комбайнаа заһабарилжа үни дүүргэнхэй, силос даралгада ажалланаб. Юрэдөө богонёор хэлэхэдэ, ойрын жэлнүүдтэ тракторист, комбайнерай дуталдаха ябадалые олоороо хэлсэжэ, заабол усадхаха шухала болоо. Юуб гэхэдэ, жэл бүри энэ бэрхэшээлһээ уламжалан, таряа хуряалгамнай унжагайржа, хабарһаа нааша оролдожо ургуулһан таряагаа гээлтэ хоролтодо оруулжа, муу шанартайгаар абана гээшэбди. Хэрбээ энэ асуудалай түргэн шиидхэгдэбэл, совхознай гансашье орооһо таряа ехээр суглуулжа абаха бэшэ, мүн хүдөө ажахын продукци абалга эрид дээшэлхэ зэргэтэй гээшэ. Үгынгөө эсэстэ ажахымнай механизаторнууд таряа хуряалгаяа түргэн болзорто үнгэргэжэ, хараалагдаһан даабаряа заабол дүүргэхэ гэжэ найдуулнабди.

И. ГАСИЛОВ,
Хяагтын совхозой комбайнер.

КПСС-эй делегаци Аргентинэдэ

...УЭНОС-АЙРЕС, августын 27. (ТАСС). КПСС-эй ...ай гэшүүн, Узбекистанай КП-гэй ЦК-гай секретарь В. Г. Ломоносов түрүү... КПСС-эй делегаци эндэ ...гэгдэһэн Аргентинын ...унис партиин XIV ...дын хүдэлмэридэ хабаа...даад, Аргентинын президентын тушаалда хустисиа... партиһаа кандидадаар ...үүлэгдэһэн Хуан До... Перонтой үсэгэлдэр ...баба. Хөөрэлдөөнэй үедэ хоёр тала бэе бэеын ашa туһада хабаатай асуудалнуудаар һанамжаяа мэдэлсэһэн байна.

Энэ үдэр КПСС-эй делегаци Эхэ ороноо бусахаяа гараа. Уласхоорондын «Эсейса» гэжэ аэропортдо КПА-гай ЦК-гай политкомиссиин гэшүүн Родольфо Гиольди, партиин ЦК-гай секретарь Атос Фава, КПА-гай Центральна Комитедэй гэшүүд делегациие үдэшэһэн байна.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР С. В. ПРЕЛОВСКАЯЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, партийна болон совет органуудта олон жэлэй туршада һайнаар ажаллаһанайнь түлөө Улаан-Үдын ажалшадай депутадуудай городской Соведэй гүйсэдкомой секретарь **Преловская Софья Васильевнае** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ДУБРОВСКИЙ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1973 оной августын 28.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР С. В. ОБЕДКИНАЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэһөөр 60 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан, республикын нитын эдеэ хоолой системэдэ олон жэлэй туршада һайнаар хүдэлһэнэйнь түлөө Улаан-Үдын столовонуудай трестын 9-дэхи столовын директор нүхэр **Обедкина Софья Васильевнае** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ДУБРОВСКИЙ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1973 оной августын 28.

ЭРШЭТЭ АЖАЛНАЙ—ЭДЭБХИ ҮҮСХЭЛҺЭЭ

Хоринин аймагай ажалшад юhэдэхи табан жэлэй гурбадахи жэлдэ ехэ зорилгонуудые бэелүүлхээр хараалаанхай. Мүнөө үбhэ тэжээл бэлэдхэлгын халуун ажал түлэг дундаа ябажа байна. Сенаж хэжэ, силос даража, үбhэнэй гурил бэлдэхэhээ гадна, 209 мянган центнер үбhэ бэлэдхэхэ түсэбтэй байнабди. Хура бороотой жэл боложо, үбhэ хуряалгын бүхы хүдэлмэри хойшо татагдаа hэн. Зүгөөр совхозуудай ажалшад иимэ бэрхэшээлэй техёолдобошье абаhан социалис уялганuудаа дүүргэхын түлөө эрид шууд тэмсэнэ. Энээниие тоо баримтаар гэршэлээ: июль hарын 15 хоногто оройдоо 15 мянган центнер үбhэнэй абтаhан байгаа hаа, hүүлэй нарата хэдэн үдэр соо 40 мянган центнер үбhэн сомогдоо. Август, hарын долоон хоногто үбhэ хуряалга эршэтэйгээр ябажа, үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеын хэмжээнэй үбhэ hүрилhэн байбабди.

Хүн зоноймнай эршэтэ ажалай эшэ үндэhэн гэбэл, бүгэдэ ниитын социалис мүрысөөнэй дэлисэ болоно бшуу. Үбhэ хуряалгын звенонууд болон бригаданuудай хоорондо үргэн далайсатайгаар социалис мүрысөөн дэлгэрээ. Хура бороотой үдэрнүүдтэ хүнүүд огторгой өөдэ хараад hуугаагүй. Коммунистнууд болон комсомолшууд мүрысэгшэдэй түрүү зэргэдэ ябалсаа. Жэшээлхэдэ, Дээдэ-Тайлсын совхозой коммунист Д. Д. Рассадинай, Анаагай совхозой Е. А. Ринчиндоржиевай хүтэлбэрилдэг звеногойхид сабшаhан үбhэеэ сарай, хушалта доро hалхинда үлеэлгэжэ, хатааж абаhан байна. Тиигэжэ тэдэнэр хура бороотой үдэршье үбhэ тэжээл абажа шадаха байhанаа харуулбад. Үдын совхозой ветеран. 1-дэхи отделениин бригадир Доди Аюржанаев үбhэ хуряаха түсэбөө дүүргэнхэй. Тус совхозой Сандан Жигжитовэй хүтэлбэрилдэг звеногой гэшүүд үбhэ бэлэдхэхэ түсэбөө мүн лэ дүүргэбэ.

Хоринин аймагай партийна организаци үбhэ хуряалгаяа эмхитэйгээр, саг болзортонь дүүргэхын түлөө социалис мүрысөө дэлгэрүүлгэдэ гол анхаралаа хандуулhан байна. КПСС-эй райкомой бюро үбhэ хуряалгын эхилхэhээ урид, үбhэ хуряалгынишье үедэ иимэ асуудалнуудые хаража үзэhэн байна: «Аймагай совхозуудта 1973 ондо үбhэ тэжээл бэлэдхэлгэ тухай», «1973 ондо үбhэ тэжээл абалгада туhаламжа үзүүлхэ тухай», «Үдын совхоздо ниитын малда үбhэ тэжээл бэлэдхэхэ талаар хэмжээ ябуулгануудай дүүргэлтэ тухай» гэхэ мэтэ.

Байгша оной үбhэ хуряалгын үедэ партиин райкомой бэелүүлхэ түсэб баталагдаhан юм.

Үбhэ хуряалгын эхилхэhээ урид парткомуудай секретарьнарай, ажахынуудай, эмхи зургаанууд болон предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй зүблөөн үнгэргэгдэжэ, тэжээл бэлэдхэлгын харюусалгатай сагта хэхэ хүдэлмэриин гол зорилгонууд тодорхойлогдоhон бэлэй. Бүхы партийна организацинуудта эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэриин хэмжээе hайжаруулха, социалис мүрысөөе hайнаар ударидаха зорилго үзэл сурталай хүдэлмэрилэгшэдэй урда табигдаhан байна.

Аймагай совхозуудай парткомууд хүдэлмэришэдэй дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үргэдхэжэ, үбhэ хуряалгада хабаадагшадай дунда социалис мүрысөө дэлгэрүүлhэн, тиихэдээ материальна урмашуулгатай хамта моральна урмашуулгада ехэ анхарал хандуулhан байна. Үбhэ хуряалгын түсэбүүд, социалис мүрысөөнэй гуримууд хүдэлмэришэдэй суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэhэн юм. Тэжээл бэлэдхэлгын үедэ ажахынуудай партийна организацинууд социалис мүрысөөе үргэн дэлисэтэйгээр эмхидхэхэ, мүрысөөнэй дүнгүүдые олондо мэдээжэ болгохо, мүрысөөндэ олон хүниие хабаадуулха гэжэ оролдоо.

Үбhэ хуряалгын түрүүшын үдэрнүүдhээ эхилжэ, Дээдэ-Тайлсын совхозой коллектив аймагай бүхы ажалшадта хандажа, үбhэ хуряалгаяа эмхитэйгээр үнгэргэжэ, богони болзор соо ниитын малые бардам хүрэхэ тэжээлээр хангая гэжэ уряалhан юм. Дээдэ-Тайлсын совхозой партком болон дирекци үбhэ хуряалгын звенонууд болон отрядуудые эмхидхэхэ, звено бүхэндэ даабариень хүргэхэ, агитбригада, лекторнуудэй, кинотүхеэрэлгэнүүдэй хүдэлмэриие hэргээхэ, социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые олондо мэдээжэ болгохо талаар хүдэлмэреэ эрид hайжаруулха гэхэ мэтэ хэмжээ ябуулгануудые үбhэ хуряалгын эхилхэhээ холо урид зохёон табиhан байгаа hэн. Совхозой хүдэлмэришэдэй дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулhанай ашаар гэрэй эзэн эхэнэрнүүд, hургуулиин hурагшад олоороо үбhэ хуряалгада хабаадалсана. Совхозой коллектив нарата үдэр бүхэниие гүйсэд хэрэглэхэ, шадаал hаа, үбhэ ехээр абаха гэжэ оролдоно. Тиимэhээ эндэ богони болзор соо 20 мянган центнер үбhэн hүрилэглэhэн байна О. К. Никитин, И. К. Челондаев, Н. И. Филиппов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг звенонууд даажа абаhан сабшаланайнгаа гектар бүриhөө 16-hаа 25 центнер хүрэтэр үбhэ абахабди гэhэн уялга абаа. Тэдэнэр мүнөө абаhан уялгаяа дүүргэхын түлөө эршэтэйгээр ажаллана.

Аймаг доторнай мүнөө 80 гаран звено үбhэ хуряалгада гаранхай. Комсомол, залуушуулай звенонууд тэрэ тоодо оролсоно.

Хүрбын совхозой Д. Ракшаевай, М. Шевченкын, Анаагай совхозой Д. Дамбаевай, Е. Ринчиндоржиевай, Хоринин совхозой Д. Цыреновэй болон бусадай хүтэлбэрилдэг звенонууд социалис мүрысөөндэ шалгаржа, магтуулха ёhоороо магтуулна. Хүрбын совхозой А. С. Ивановой хүтэлбэрилдэг овощ ургуулагшадай звено үбhэ хуряалгада үльгэр жэшээ харуулна. Тэдэнэр куузику болон овощ ургуулхатайгаа хамта 1.000 центнер үбhэ бэлэдхэхэбди гэhэн уялга абаа hэн. Тэрэ абаhан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ байнхай. Зарим хонишод өөhэдөө үбhэеэ сабшажа абахабди гэhэн үүсхэл гаргана. Хоринин совхозой хонишон Цырма Жамбалова 100 эхэ хонин бүриhөө 102 хурьга түлжүүлhэн юм. Мүнөө хэрэгтэй болохо үбhэеэ сабшажа байна.

Аймагай промышленна предприятинууд, эмхи зургаанууд болон организацинуудай коллективүүд үбhэ хуряалгада эдэбхитэйгээр туhална. Хоринин леспромхозой, 24-дэхи ГПТУ-гай, Хүрбын, Хоринин лесхозуудай коллективүүд үбhэ хуряалгада хубитаяа илангаяа ехээр оруулна. Улаан-Үдын ажалшад шадал соогоо манай аймагта туhална. Манай республикын футболистнуудай «Сэлэнгэ» командын коллектив Анаагай совхозой сабшалан дээрэ хоёр үдэр ажаллаа.

Социалис мүрысөөе муугаар эмхидхэhэн газарта, ажалай бүтээсэ бирагүй, журам муу байдаг. Хүрбын совхозой гурбадахи отделениин Галсан Очировай звеногой ажалай бүтээсэ бага. Энэ звеногой гэшүүн бүхэн дунда зэргээр үдэрэй туршада арай шамай хоёр центнер үбhэ ...нэ.

Аймагай партийна ор[гани]ци мүнөө таряа хур[яалгые] бэлдэхэ талаар ехэ хү[дэлмэри] ябуулжа байбашье, ... ряалгын асуудалые са[г] ... жын хиналта доро ... гэжэ оролдоно. Сүүл[эй] ... мянган центнер хүрэтэ[р] ... тэжээл сабшажа аба[ха] ... зорилго совхозуудай ... муud ба дирекциин, эм[хи зур]гаануудай урда таби[гдаа]. КПСС-эй райкомой хү... лэгшэд, аймагай ... үбhэ хуряалгын хүд... туhалалсахаар эльг... Аймагай «Знание» ... лекторнуудэй бүлэг, ... байшан болон клубууд... бригаданууд, ажаhуу... галгын эмхи зургаану... талаа үбhэ хуряалгын ... отряд, бригада бүхэн... тэ-политическэ хү... ябуулха гэhэн зорил... намжатайгаар бэелүү...

Д. АРСА...,
КПСС-эй Хоринин рай[комой] агитаци ба пропага[ндын] таhагые да[рга].

Улаан-Үдэ станциин вагоной деподо дүрбэн оператор хүдэлдэг. Тэрэнэй нэгэн Александр Михайлович Ильков 30 жэлдэ вагоной деподо оператораар хүдэлжэ, баян дүй дүршэлтэй болонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ахалагша оператор А. М. Ильков.
С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Табан жэлэй түрүүшүүл

ЕРЭХЭ ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБӨӨР

Александра Ивановна Гриф нэгэл хэмдээ. ажалай эхилхэеэ хорин минута урид хүдэлмэриингөө участогта хүрэжэ ерэбэ. Сэмбэ нэхэдэг станогуудаа наринаар шалгаба. Шурэб, болтонуудыень мушхаад үзэнэ. Хайрсаг соо хадагалаатай бүд гаргажа, тооhыень сэбэрлэжэ, тоhодобо. Уданшьегүй хамта хүдэлдэг сэмбэ нэхэдэг басагадынь hубарижа захалбад.

—Сайн, Александра! Мүнөөдэртөө үндэр бүтээсэ түйлаажа, бидэнээ ахижа гарахашни ааб даа,—гэлдэн хүдэлмэришэ басагад урин дулаахаанаар мэндэшэлэлсэн, урма баяртайгаар хөөрэлдэнэд.

—hайнаар хүдэлхэб гэжэ эртээнhээ хэлэхэ аргам үгы. Гэбэшье хаба шадалаа туршан мүрысэе гээд уриха байнаб,—гэжэ Александра дарууханаар дуугарна. Тэрэ дүрбэн станогоо hайса сэбэрлээд, саг соонь хүдэлгэжэ эхилбэ. Станогуудынь нэгэ жэгдэхэнээр хүдэлнэ. Хүхэ, ягаан, улаан үнгэтэй утаhаар сэмбэ нэхэгдэнэ. Александра бүдэйнгөө шанарыень наринаар, ехэл болгоомжотойгоор шалгана.

Сэмбэ нэхэхэ гээшэмнай орёо нарин, тон харюусалгатай ажал ха юм. Станогой халташье муугаар хүдэлөө hаа, hулаар нэхэгдэхэ гү, али утаhан таhаржа, голодоhон гараха байна бшуу. Арбан табан жэлэй туршада сэмбэ нэхэгшээр хүдэлhэн Александра Ивановна Гриф эдэ бүгэдые hайн мэдэнэ, Тиимэhээл оньhон түхеэрэлгэнүүдтээ hайнаар техническэ харууhа хэхэ гэжэ оролдоно.

Александра мүнөө аяар дүрбэн станог дээрэ бүд нэхэнэ. Халаанайнгаа даабариhаа гадуур 16—17 метр бүд нэхэжэ, даабаряа 25—30 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ шадана. hүүлэй гурбан жэл соо бүхы продукцияа эрхим шанартайгаар техническэ хиналтын таhагта тушаажа, олоной магтаалда хүртэнэ. Тэрэнэй уран гараар нэхэгдэhэн «Баянгол», «Сэлэнгэ», «Раджана» гэhэн сэмбэ нёдондо Москва хотодо үнгэргэгдэhэн яармагта табигдажа, үндэр сэгнэлтэ абаhан юм.

Александра Ивановна Гриф түйлаhан амжалтаяа улам арьбадхажа, hайн шанартай сэмбэ бүри ехээр нэхэхэ гэhэн гол зорилго урдаа табяад, эдэбхи үүсхэлтэйгээр хүдэлжэ байhаар. Байгша оной март hара соо үнгэргэгдэhэн мэргэжэлтэдэй конкурсдо эрхимлэжэ, чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэhэн. Тэрэ юhэдэхи табан жэлэй гурбадахи шиидхэхы жэлэйнгээ даабари байгша оной декабриин 1-дэ дүүргэхэ гэhэн социалис уялга абаа бэлэй. Тиигэжэ эхинhээ бүри эдэбхитэйгээр хүдэлжэ ероо hэн. Александра фабрикынгаа эгээл түрүү сэмбэ нэхэгшэдтэй мүрысэжэ байха зуураа, 1973 онойнгоо даабари июниин 1-дэ амжалтатайгаар дүүргээд, мүнөө ерэхэ жэлэй түсэбөөр продукци гаргажа байнхай. Энэ түрүү хүдэлмэришэнhөө жэшээ абаhан бэшэшье олон сэмбэ нэхэгшэд амжалтатай hайнаар хүдэлжэ ябана. Бэрхэ хүдэлмэришэд М. А. Фомина, Е. П. Синицкая, Л. И. Королева гэгшэд мүнөө ерэхэ жэлэй түсэбөөр хүдэлжэ байна.

—Бидэнэр түйлаhан амжалтаяа улам арьбадхаха ёhотойбди. Юhэдэхи табан жэлэйнгээ даабари дүрбэн жэл соо дүүргэхээр шиидэнхэйбди,—гэжэ Александра Гриф хэлэжэ байгаа hэн. Эрхим хүдэлмэришэн түйлаhанаараа hанаагаа заhаад ябадаг бэшэ, харин бүри hайнаар хүдэлхэ гэжэ эрмэлзэжэ ябадаг, урагшаа hанаатай хүн гэжэ үгэ зугаа дээрэhээнь мэдэжэ абаа hэмди. Иимэ зон хаанашье, хэзээшье амжалта түйлажа, олоной магтаалда хүртэдэг шуу. Улаан-Үдын чарин сэмбын фабрикын нэхэгшэ Александра Ивановна Гриф ажал хэрэгээрээ коллектив соогоо мэдээжэ болонхой. Саашадаа бүри эдэбхитэйгээр хүдэлжэ, холо ойгуур суурхаха байха гээд hанахаар.

К. ЖАМЬЯНОВ.

ГОЛ ҺУДАЛЫЕНЬ БАРЯАД БАЙХАДА...

Ябажа байгаа 1973 оние — түсэбтэ табан жэлэй гурбадахи жэлые шиидхэхы удха шанартай болгохо ёhотойбди гэжэ партимнай бүгэдэниие уряалаа hэн. Тиигээшьегүйдэ аргагүй. Энэл жэлэй ажал хэрэгhээ, тэрэнэй эршэhээ, үрэ дүнгүүдhээнь табан жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ дулдыдаха байна ха юм.

Тиимэhээ арадай ажахын али бүхы hалбаринуудтахи ажалша коллективүүд жэлэй эхинhээ эршэ шангатайгаар, баян үрэ дүнгүүдые түйлаха эрмэлзэлтэйгээр хүдэлхэ, урдаа табигдаhан зорилгонуудаа заатагүй бэелүүлхэ гүн хүсэлэнтэй байhанаа элирхэйлээ.

Иимэл хараа бодолтойгоор Сэлэнгын аймагай үргэн ниитэ ажалшад гурбадахи шиидхэхы удха шанартай жэлые угтаа. Жэлэй эхеэр коллектив бүхэндэ суглаанууд боложо, 1973 оной хугасаада бэелүүлхэ зорилгонуудаа элирхэйлжэ, дээшэлүүлэгдэмэл социалис уялгануудые абаhан байна. Тиихэтээ хамта коллективэй гэшүүн бүхэниие өөрын социалис уялгатай болгохо, хүнүүд хоорондын, коллективүүд хоорондын социалис мүрысөө эмхидхэхэ талаар ехэ хүдэлмэри ябуулагдаа.

hүүлээрнь арадай ажахын hалбари бүхэнэй ажалай түрүүшүүлэй аймагай зүблөөнүүд зарлагдаhан. Тиигэжэ үнгэрhэн жэлэй хүдэлмэриин дүнгүүд тэндэ согсологдоо, энэ жэлдэ бэелүүлхэ социалис уялганууд баталан абтаа. Аймагай партийна, профсоюзай, комсомолой организацинуудай богонихон саг соо бүтээhэн эмхидхэлэй, политическэ ехэ хүдэлмэриие аймагай **«Улаан Сэлэнгэ»** газетэ өөрынгөө хуудаhанууд дээрэ үргэнөөр харуулжа шадаа.

Түрүүшүүлэй аймагай зүблөөнүүдэй яажа үнгэрhэн тухай материалнууд, тэндэ абтаhан социалис уялганууд, энэ жэлдэ дэлгэрхэ социалис мүрысөөнэй гуримууд саг соогоо толилогдожо, олониитын анхаралда табигдаа. Тиихэтэй хамта аймагай хүдөө ажахын, промышленна предприятинуудай, барилгын, транспортын болон хэлхэе холбоонoй, тэрэшэлэн худалдаа наймаанай, хүн зоной ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангаха эмхи зургаануудай коллективүүдэй дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөнэй ябасые, ямар үрэ дүнгүүдэй түйлагдажа байhые, энэ шухала хэрэгтэ ушарhан дутагдалнуудые үргэнөөр харуулхын тула редакциин коллективэй ехэ оролдолго гаргаhые газетын хуудаhанууд хөөрэжэ үгэнэ.

Бүри энэ жэлэй түрүүшын үдэрнүүдhээ социалис мүрысөөндэ зорюулhан янза бүриин шэнэ гаршагууд мүндэлнэ. «Шиидхэхы жэлдэ габшагай ажалай түлөө!», «Табан жэлдэ—габшагай ажал», «Мүрысөөнэй гол зорилго: ехээр, шанар hайнтайгаар, үнэгүйгөөр», «Мүрысөөн, тэрэнэй нүлөөлхы үүргэ», «Мүрысөөнэй дневник», «Мүрысөөндэ түрүүлэгшэд», «Мүрысөө үүсхэгшэдтэ», «Мүрысөөндэ хабаадагшадай трибуна», «Мүрысэжэ байhан ажахынуудта», «Социалис уялгануудаа хэр зэргэ дүүргэнэб?» гэхэшэлэн иимэ олон янзын гаршагууд доро материалнууд хойно хойноhоо hубарилдан газетын хуудаhанууд дээрэ толилогдожо захална.

Энэмнай нилээд далайса ехэтэй, социалис мүрысөөнэй ябасые үргэнөөр харуулхые хүсэhэн эрмэлзэл гэжэ сэгнэзгүйдэ аргагүй. Эдэ гаршагуудые гуримтайгаар, таhалгаряагүйгөөр, шухала сагтань хэрэглээд байгаа хадаа социалис мүрысөөн алишье талаhаа үргэнөөр харуулагдажа шадагдаха байhаниинь элирнэ. Эдэбхи үүсхэл хүгжөөдэг, эрмэлзэл гүнзэгырүүлдэг, амжалтын эшэ үндэhэн болгошо социалис мүрысөөнэй ябасые. тэрэнэй үрэ дүнгые ажалша улад зондо үргэнөөр харуулха гээшэ хэблэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй гол хэрэгынь болоно.

Аймагай ажахынуудай хоорондо дэлгэрhэн мүрысөөн тухай бэшэхэдээ, мүрысэжэ байhан хоёр коллективэй хүдэлмэриин гол дүнгүүдые зэргэсүүлэн харуулна, тэдэ дүнгүүдтэ тайлбари үгэнэ, дутуу дунда юумэнүүдыень элирхэйлнэ. Иимэ мэдээсэлнүүдые, hарын, кварталай дүнгүүдые үнгэрhэн жэлэйхитэй сасуулан толилхые оролдоно. Промышленна предприятинуудай, барилгын организацинуудай хүдэлмэриин ябасын экономическа шэнжэлэлые уншахада ойлгосотой, hонирхолтой, уншагшадай анхарал татамаар гэжэ hанамаар.

«Мүрысөөн, тэрэнэй нүлөөлхы үүргэ» гэhэн гаршаг доро тунхаглагдадаг бэшэгүүд удха hайнтай, мүнөө сагай эрилтын гол шухала асуудалнуудта тогтоно. Энэ гаршагай мүндэлэлгэдэ Сэлэн-Дүүмын заhабари хэдэг механическа

Хэблэлэй шэнжэлэл

заводой токарь, КПСС-эй райкомой гэшүүн Иннокентий Яковлевич Кулаков эхи табяа hэн. «Энээн тухай бодожо үзэхөөр болоо» гэhэн бэшэг соогоо социалис мүрысөө эмхидхэхэ хэрэгтэ тохёолдодог дутагдалнуудые, энээндэ ёhын тэдысэ хандадаг ушарнуудые элирхэйлэн харуулаа. «Хэнэй түрүүлжэ, хэнэй гээгдэжэ ябаhые мэдэнгүй үнгэрдэгбди, дүнгүүдэй гаргагдахада, бидэ гансал түрүүшүүлэй нэрэнүүдые харадаг гээшэбди. Харин дундаханууp ябагшад тушаа абяа гарадаггүймнай буруу хаш. Харин иимэ хүнүүд hайнаар хүдэлхэ аргатай бшуу» гэжэ тэрэ тэмдэглэнэ. Энээгээр бодоходо хүн бүхэнэй бүхы оролдолгоёо, шадалаа элсүүлжэ хүдэлдэггүй байhаниинь элирнэ.

Энэ гаршаг доро хирэ-хирэ болоод лэ бэшэгүүд толилогдоно. Социалис мүрысөөндэ хабаадагшад өөрынгөө ажал хэрэг тухай хөөрэнэ, энэ хэрэгые яажа эмхидхэбэл hайн байхаб гэхэ мэтын асуудалнуудта анхаралаа хандуулна. Гусиноозерскын оёдолой фабрикын гурбадахи бригадын оёдолшон Т. Киреевагай, урда аймагуудай электросетиин профсоюзай завкомой түрүүлэгшэ Э. Жеребкогой, журналист Р. Балдановай болон бусадай газетээр дамжуулан хэлэhэн үгэнүүд соо анхаралдаа абамаар, hургаал боломоор зүйлнүүд олон.

Илангаяа хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй — hаалишадай, үхэршэдэй, хонишодой, луговодуудай, механизаторнуудай социалис уялгануудаа хэр зэргэ дүүргэжэ байhые шадажа харуулна. Гадна мал ажалай продуктнуудые абаха, гүрэндэ худалдаха түсэбые хэр дүүргэжэ байhан тухай мэдээсэлнүүд байд гээд лэ тунхаглагдажа байдаг. Табан жэлэй шиидхэхы удха шанартай гурбадахи жэлдэ гектар бүриhөө дунда зэргээр 11 центнер ороohо хуряажа абахаар, hү гүрэндэ тушааха даабаряа декабриин 25-да, мяха — декабриин 10-да дүүргэхээр бэеэ уялгалhан, үнеэн бүриhөө 2260 килограмм hү hаахые эрмэлзэжэ байhан ажалшадай ажалай дүнгүүдые алишье талаарнь харуулха уялгатай ха юм даа.

Гэхэтэй хамта социалис мүрысөөнэй ябасые харуулха талаар хүдэлмэридэнь дутагдалнууд огто үгы гэжэ хэлэхээр бэшэ. Түбхын түрүүндэ тэмдэглэхэ юумэн гэхэдэ, бии болгогдоhон олон гаршагууд булталаа нэгэ жэгдээр, таhалгаряагүй газетын хуудаhанууд дээрэ hууриhаа эзэлнэ гэхын аргагүй. Зариманиинь, жэшээнь. «Түрүү дүй дүршэлэй хуудаhан», «Мүрысөө үүсхэгшэдтэ», «Мүрысөөндэ түрүүлэгшэд» гэхэ мэтэнүүд мартагданхай хаш.

Колхоз, совхозуудай, промышленна предприятинуудай, барилгын организацинуудай партийна, профсоюзай, комсомолой организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй социалис мүрысөөнэй эмхидхэл, үрэ дүн тухай, энэ хэ[рэгтэ] хилдэг дүй дүршэлэй т[ухай] хөөрэжэ байдаг hаа[ш] hайн байгаа гэжэ hа[нагдана]. Гэхэ зуура, үнэндөө, юумэн ушарнагүй газ[а]... дуу болохогүй.

Хүнүүд хоорондо, ко[ллекти]вууд хоорондо мүрысөө[н ...] хэхэ зорилгоор аймаг ... юумэн хэгдээ. Тэд өөh[эдын] рондоо мүрысэгшэд ... ынгээ уялгануудай ... тые хэр зэргэ шалгал... шэб, хоорондоо ... юм гү, али үгы гү? М... нэй энэ шухала эрил... бэшэгдэhэн материалну... зетын хуудаhануудта ... доногүй. Гадна Сэлэ[нгын ай]магайхид Зэдын аймаг... шадтай мүрысэжэ бай... хоёр аймагай социалис... сөөнэй ябасань.дүнгүү... хаб? Энэ асуудалда ... болоод лэ газетын ... жанрнуудые хэрэгл... гаад, харюусажа бай... баhал аша туhатай ... hэн ха гэжэ тэмдэгл...

Социалис мүрысөөнэй ... лайса улам үргэдэжэ, ... шангадажа, шиидхэхы ... ороод байна. Жэлэй ... оройдоол дүрбэ hара ... Тиигэбэшье энэ үедэ ... юумэн хэмгүй ехэ. ... имагтал үргэн ниитэ ... дай эршэ хүсэтэ ажалай ... бүтээхэ байнабди. Ушар... hээ улад зоной, колле[ктив]... дэй дунда дэлгэрhэн с[оциалис] мүрысөө харуулха ху... улам нарижуулан hай... ха, гүнзэгырүүлхэ гээ... магай журналистнууд... нөөдэрэй эгээл шухала ... гонь болохо зэргэтэй.

СОЮЗНА РЕСПУБЛИКАНУУДҺАА МЭДЭЭСЭНЭ

РСФСР:

ПЛУГ ШАГТАГАЛҺАН КОМБАЙН

Ставрополиин механизаторнууд 1,5 миллион шахуу гектар гэхэ гү, али намарайнгаа полиин гурбанай хоёр хубида тарилга хэхээр бэлдэжэ дүүргэбэ. Намарай тарилгын хахадынь сэбэр паар дээрэ, хахадынь—пропашной ургамал тариhан поли дээрэ таригдаха юм.

Тиимэhээ силос болохо ногоо хуряаhан газарай хүрьhэн мүнөө нэгэн доро элдүүрилэгдэнэ. Советскэ районой Свердловэй нэрэмжэтэ колхоздо 45 агрегат түхэреэн сүүдхэ соо газар хахалжа байна. Намарай тарилгын хэгдэхэ 8 мянга 400 гектар талмай элдүүрилэгдэжэ дүүрэхэ . дүтэлэнхэй.

Ставрополь.

(ТАСС-ай корр.).

КУРСКА ОБЛАСТЬ. Медведевскэ районой Ленинэй орденто «Родина» колхоз түсэбтэ табан жэлэй гурбадахи жэлдэ 35 мянган центнер ороohо гүрэндэ худалдаха түсэбтэй юм. Таряа хадалга, сохилго, ороohо сэбэрлэлгэ, гүрэндэ тушаалга эндэ графигай ёhоор ябуулагдана.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: колхозой эрхим жолоошод, комсомолшууд Анатолий Пузин (зүүн гарhаа) ба Николай Цуканов: доронь — колхозой ороohо тушаахаяа ябаhан машинанууд.

ТАСС-ай фотохронико.

УКРАИНА:

АРЬБАЛАГДАҺАН КОКС

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Донецкэ металлургическа заводой гурбадахи домнодо туршалгын хэгдэхэ үеэр хахад миллион түхэриг алмагдаба. Туршалгын промышленна автомаадаар энэ пеэшэнэй хөөргэ худар шулуу нүүрhэнэй тооhон үлеэгдэн оруулагдадаг юм. Игэжэ нүүрhэнэй тооhон хоёр дахин үнэтэй коксын орондо ямаршье гарза гүйгөөр хэрэглэгдэнэ.

Иимэ хайлуулгада 20 мянга гаран тонно тооhоной түхэлтэй түлишэ хэрэглэгдээд байна. Кокс гаргашалга мүн эды шэнээгээр хороогдоо, юрын газ ехээр алмагдаа. Агрегадай бүтээсэ, шэрэмэй шанар доошолоогүй, тэрэл зандаа үлэнхэй. Продукциин өөрын үнэ түсэбөөр хараалагдаhанhaa нилээд ехээр хямдараа.

(ТАСС-ай корр.).

ТУРКМЕНИ:

ГАЗАЙ ҺУДАЛ

Аму-Дарьягай геофизическэ экспедициинхид Ачакска газоконденсадтай райондо Хойто Наип гэжэ газай ехэ hудал олобо. Даб дээрэ тооложо үзэhэнэй ёhоор, эндэ 250 миллиард кубическа метр байгаалиин газ бии гэжэ тухайлагдана. Энэнь Туркменидэ мүнөө ашаглагдажа байгаа Наипска hудалай нөөсэhөө ни[лээд] ехэ. Мүнөө Хойто На[ип]... түрүүшын нүхэ үрэмд... туршалга эхилээ.

Вачакска райондо г[аз]... нөөсэтэй үшөө дүрбэн [hу]дал олдоо. Тэрэ... «Туркменгазразведка» ... жэ үйлэдбэриин тре[ст]... hаяар дамжуулхаар ... раалагдана. Эдэ hу[дал]нуудые ашаглал[гада] оруулхадань, дүрбэ-т[абан] жэлэй турша соо хоёр ... хин ехэ газ абтана.

(ТАСС-ай корр.)

Ашхабад.

АЗЕРБАИДЖАН:

ЗАВОДОЙ СААДУ...

В. И. Ленинэй нэ[рэм]жэтэ Азербайджан... турбопрокатна зав[од]... штадта шэнэ тушаал... болобо. Кировобадай ... дөө ажахын инст[итут] дүүргэhэн Гасан Ахме... предприятиин түрүү... агрономоор томилогд...

Хэдэн мянган хү... ажалладаг предприят... газар дээрэхи тари... нууд 15 гектар та... эзэлнэ. Цехүүд тээшэ ... hон харгы худар сэс... газон, клумбанууд, ... гоё ургамалнууд та... данхай. Трубопрок... цехэй хажууда энэ жэ... хабар металлургнууд ... лониин 500 эшэ таря... Парнигуудыншье ург... хэгдэнэ. Өөрын пар... соо ургуулагдаhан ү... сэ, помидороор заво... столовонуудта салат х...

(ТАСС-ай корр.)

Сумгаит.

БАГШАНАРАЙ АВГУСТЫН ЗҮБЛӨӨНҮҮД

УЛААН-ҮДЫН СОВЕТСКЭ РАЙОН

Улаан-Үдэ хотын гурбан райондо багшанарай августын суглаан үсэгэлдэр эхилээ.

Жэшээнь, Советскэ районой багшанар түрүүшын үдэр бүхы предмедээр секционно хүдэлмэри хээ. Районогой методическа кабинедэй хүтэлбэри доро эхин классай багшанарай, ород хэлэнэй, математикын, физикын, химиин болон бусад предмедээр секцинүүд хүдэлөө.

Мүнөөдэр пленарна зүблөөн болохо. Тэндэ иимэ элидхэлнүүд шагнагдаха юм: 1. Бүгэдэ ниитын дунда һуралсалда оролгын түгэсхэл болон юрэнхы эрдэмэй дунда һургуулиин хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха тухай (элидхэлшэ — Советскэ районой ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ А. К. Чебунин). 2. «Арадай гэгээрэл тухай ССР Союзай ба союзна республиканuудай хуули гаргаха гол дүримүүдые» шудалжа, олоной дунда нэбтэрүүлэн бэелүүлхэ талаар багшанарай болон арадай гэгээрэлэй бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй зорилго» (элидхэлшэ — КПСС-эй Советскэ райкомой секретарь Т. Н. Санжиева).

Элидхэлнүүдэй һүүлээр зүбшэн хэлсэлгэ болохо.

Е. МЕРКУШЕВА,
Советскэ райгүйсэдкомой арадай гэгээрэлэй даагша.

УЛААН-ҮДЫН АЙМАГ

Тус аймагай багшанар Улаан-Үдэ хотодо сугларжа, хоёр үдэрэй туршада хуралдаан, һуралсал-хүмүүжүүлгын шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсээ. «Арадай гэгээрэл тухай ССР Союзай ба союзна республиканuудай хуули гаргаха гол дүримүүд» тушаа СССР-эй Верховно Соведэй үнгэрэгшэ сесси дээрэ баталагдаһан хуули бэелүүлхэ тухай аймгүйсэдкомой арадай гэгээрэлэй таһагые даагша И. С. Мункуев элидхээ. «Хүдөөгэй һургуулинуудай хүдэлмэриин арга боломжонуудые саашадань һайжаруулха хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гай болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые бэелүүлхэ талаар хүдөөгэй һургуулинуудай ажал ябуулга тушаа аймгүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо **Б. Ц. Цырендылыков** элидхэл хэбэ.

Багшанар, һургуулиин хүтэлбэрилэгшэд угаа эдэбхитэйгээр элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсээ. Жэшээнь, Надейнскэ найман жэлэй һургуулиин завуч нүхэр **Соловьева** педагогическа талаар харууһа муутай һурагшадтай яажа хүдэлхэ тушаа һонирхолтой асуудал дээрэ тогтожо хэлээ. Мүн баһа Ивалгын дунда һургуулиин директор **Базаров**, Ехэ-Кунагейн дунда һургуулиин директор **Степанов**, түүхын эрдэмэй доктор, БГПИ-гэй профессор **Тармаханов**, Тарбагатайн дунда һургуулиин хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие эрхилэгшэ **Бордюк** болон бусад үгэ хэлэжэ, һонин һанамжануудые оруулаа.

Б. ЦЫДЫПОВ.

ЛЕНИНГРАД. **Ажалай Улаан Тугай орденто «Светоч» фабрикын хүдэлмэрилэгшэд август һарын турша соо 12 миллион тетрадь хэхэ түсэб тэй.**

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тетрадиин цехэй хүдэлмэрилэгшэ Татьяна Соколова бэлэн болгоһон продукцияа тушаахаяа ябана.

ТАСС-ай фотохронико.

Россин уран зураашадай нүүдэл выставкэ дээрэһээ

РОССИН ТҮХЭЛ ШАРАЙ

Ц. Сампиловай нэрэмжэтэ ...н зурагай музейдэ «РСФСР-... уран зураашад» гэжэ нүү-... выставкэ нээгдэжэ, ис-...ствада дуратайшуулые ни-...ы баясуулаа. Тус выстав-...дэ зуу гаран бүтээл табиг-...

...Ороной түб музейнүүдһээ, ...н зурагай жасануудһаа ...ргаһан зүйлнүүдые ма-...хид түрүүшынхеэ хараа ...ээ. Иимэ выставкэ урдан-... болоһон байха. Тиигэбэ-...е Россин уран зураашадай ...им тэды зохёолнуудтай та-...саабди.

Уран зурагай, графикын, ...льптурын бүтээлнүүд илан-...а һонирхолтой. Уран зу-... И. Шевандрова «Лена ...багай дүрэ зурагые» жэн-...гүй һайнаар зураа. Тии-...ээ хүнүүд энэнэй урда ...эд удаан зогсожо, эдир ...ганай хонгор һайхан ша-...ие, алдар зэөлэн харасые ...һан хаража, һонюуша ...лгэн байһыень ойлгонол ... һонирхоһон, гайхаһан ...ээ басаган алдангүй шэр-...ж, омогорхон баясаха юм. ...бүүнэй сэлмэг һайхан ...ялые автор илангаяа ша-...раар тэмдэглэжэ, элдэб ...гын шэрэ тон зүб хэрэглээ ...шэ. Хажуудань Е. Неволи-...гай «Хууршa басаган» гэжэ ...раг үлгэгдэнхэй. Тэрэ баса-... хуурай ирагуу аялга шаг-нажа, Буряад дайдын гоё һайханда ебтоходол болоно.

Москвагай уран зурааша А. Тутунов хэдэн бүтээл табяа. «Хүбүүнэй дүрэ» гэжэ зурагынь онсо шалгарна. Үнгэ бүриин шэрэ баһал зүбөөр хэрэглэжэ, хүбүүнэй түхэл шэнжые бүришье һайхан, удхатай болгожо шадаа. Хүмэдхэеэ халта буулганхай, уралнуулаа үмылгэнхэй һууна. Үхибүүдэй образые автор ниитэлэн харуулхые оролдоһон байна.

Ростовой уран зурааша Н. Чарская ехэнхидээ хүнэй дүрэнүүдые зурадаг. «Доной хасаг эхэнэрнүүд» гэжэ графическа бүтээлнүүдээрээ мэдээжэ болоһон юм. Гадна уран зохёолшо А. Калининай «Цыган» гэжэ романай удхаар хэһэн зурагуудынь илангаяа һонирхолтой. Бүхы зурагуудтайнь дүтөөр танилсахада, сэнхир номин Доной үзэсхэлэнтэ гоё байгаалиин түхэл шарай, амисхал, ажалша бэрхэ зонойнь абари зан тон элеэр харагдахадал гэнэ.

Ленинградай мэдээжэ уран зурааша, академик В. Орешников дүрэ болон жанрова зурагуудые хэхэдээ илангаяа шадамар юм. «Першинэй дүрэ» гэжэ зурагынь сэдьхэлэй гүнзэгы мэдэрэлтэй, хүнэй һанал бодолые харуулна.

Россин автономито республиканuудай түлөөлэгшэд юрын хүнүүдэй ажал хэрэгые, һанал бодолые алишье талаһаань адли тэгшээр харуулһан зурагуудые выставкэдэ табиһан байна. Нютаг нютагай онсо өөрын түхэл шарай, хүн зонойнь хубсаһа хунар тон элеэр харагдана.

Башкирай уран зураашад И. Кащеев А. Лутфуллин хоёрой «Баабай», «Автопортрет» гэжэ зурагууд онсо өөрын маягтайгаар, нютаг зоной заншал баримталан байжа хэгдэһэн байна.

Уран зурааша В. Гаврилов «А. Н. Радищев», «В. И. Суриков» гэжэ зурагуудаараа мэдээжэ болоһон намтартай. Гадна байгаалиие домоглон магтаһан, мүн сюжетнэ зурагуудынь олоной анхарал татаа бэлэй. Харин энэ выставкэдэ «Юхоть мүрэн дээрэхи үдэшэ» гэжэ зурагаа табяад, байгаалиин үзэгдэлнүүдые алдангүй адаглан хаража, гансал өөрын маягтайгаар зурадаг байһанаа харуулаа. Орон доторнай гол мүрэнүүд тоолошогүй олон юм бэзэ. Тиихэдэ В. Гавриловай зураглаһан Юхоть мүрэнэй түхэл шарай хаанашье дабтагдашагүй, тэндэхи байгаалиин үзэгдэлнүүд тон элеэр харагдана.

Тэрэшэлэн В. Загонек, А. Тюлькин, Б. Пушков, А. Френц, С. Юнтунен гэгшэд мүн баһа байгаалиие магтажа зурана. Эдэ нүхэднай ороной зүг бүхэндэ байдаг, тиимэһээ нютагай илгаае онсо тэмдэглэнэ.

«Совет Алас-Дурна зүг» гэжэ бүлэгтэ ороһон бүтээлнүүд сооһоо В. Рачев (Владивосток), А. Федотов (Хабаровск), А. Казанский (Улаан-Үдэ) гэгшэдэй зурагууд анхарал татана. Жэшээнь, В. Рачев «Сейнернүүд» гэжэ зурагайнгаа зүйл, хуби бүхэниие жэншэдгүй шадамараар шэмэглэн зохёожо, Эхэ оронойнай зүүн зүгтэ боложо байһан үйлэ хэрэг тодо хурсаар харуулна гээшэ. А. Казанскиин «Ойхон арал» гэжэ зурагые хаража баясанабди.

Графическа зурагууд мүн баһа һонирхолтой. Энэ талаар Г. Захаров, К. Лалинычева, В. Васильев, А. Мунхалов болон бусадай бүтээлнүүд онсо шалгарна.

Скульптурна зурагууд олоор табигдаагүй. Скульптурнууд М. Аникушин, О. Комов, Л. Ланкинен гэгшэдэй бүтээлнүүдтэй танилсажа, ажабайдалай али бүхы талые харуулһандань баясанабди.

«Россин уран зураашад» гэжэ нүүдэл выставкэтэй танилсаһан хүнүүд гансашье уран зураашадай бүтээлнүүдые хужарлан хараа бэшэ, харин уужам дэлгэр Россин баатар алхамуудые сэдьхэлдээ дүтэ мэдэрээ ха юм.

В. ЧИРКОВ,
Ц. Сампиловай нэрэмжэтэ уран зурагай музейн хүдэлмэрилэгшэ.

СССР болон бусад социалис оронуудһаа Чехословаки түмэрэй руда ба хүнгэн автомобиль, таряа хуряаха комбайн ба металл отолхо станогуудые абадаг. СЭВ-эй гэшүүн-оронуудта машина болон түхеэрэлгэнүүдые бэлдэхэ талаар Чехословаки жэлһээ жэлдэ мэргэжэлтэй боложо байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Советскэ Союзда баригдажа байһан автомобиль бүтээхэ КамАЗ заводто эльгээгдэхэ кузнечнэ прессүүд Брнеэй машина бүтээлгын заводто хабсаргагдажа байна.

* * *

КНДР-эй гүрэнэй герб дээрэ гидроэлектростанци зураатай байдаг. Энэнь дэмы бэшэ.

Хойто Корей гидроэнергетическэ нөөсэ баялигтай. Мүнөө орон дотор томо, тэрэ тоодо тепловой электростанци барилгада ехэ анхарал ханду улагдана. Эндэхи станцинуудай олонхинь Советскэ Союзай туһаламжаар бодхоогдоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Чхончжиндэхи ГЭС-тэ.

ЦТАК—ТАСС-ай фото.

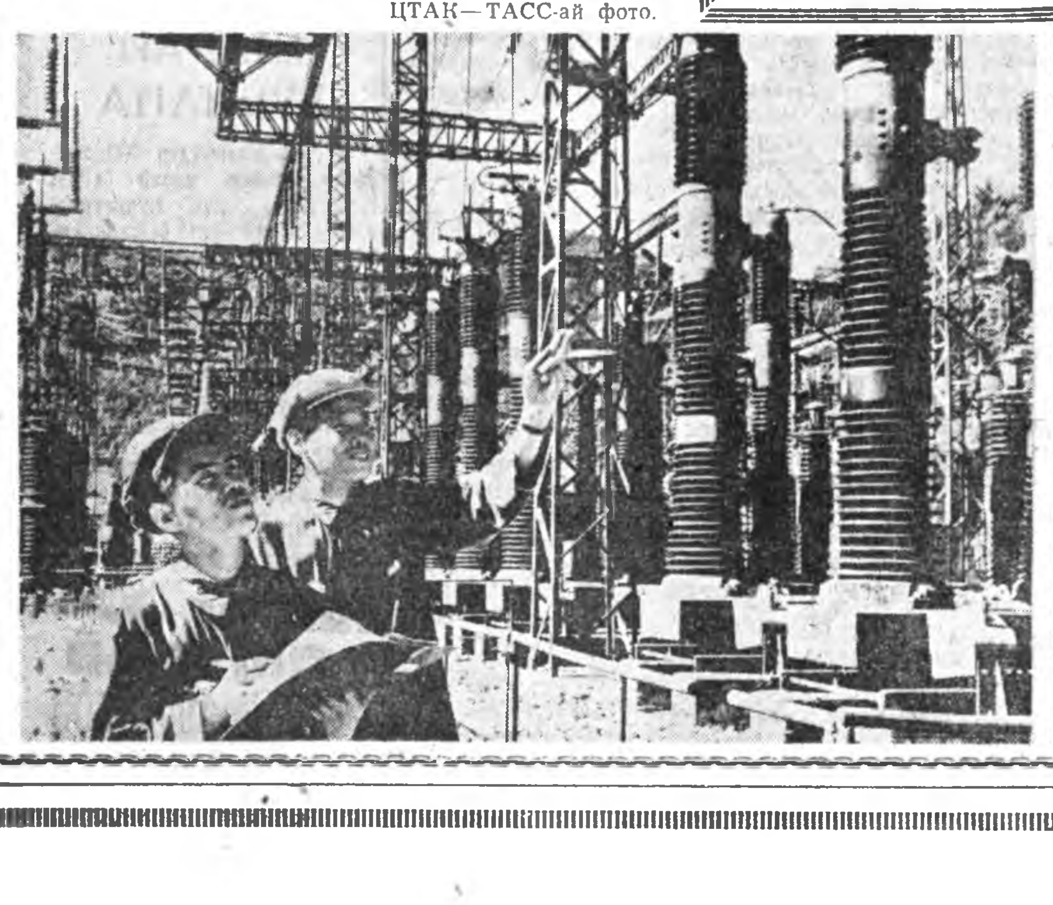

Иимэ уряа доро Буряадай номой хэблэл суглаа үнгэргөө. Тэрэ суглаанда уран зохёолшод, журналистнар, ном шэмэглэдэг уран зураашад уригдаа юм.

„ХҮҮГЭДЭЙ НОМ ОЛОШОРОГ!“

Буряадай номой хэблэлэй директор **Добчин Доржиевич Дугаров** элидхэл хэжэ, хүүгэдэй уншаха ном барлаха хүдэлмэриин шанар тухай һонирхолтой жэшээнүүдые дурдаа. 1968 онһоо эхилжэ, буряад болон ород хэлэн дээрэ хэблэгдэһэн номуудые тоолоходо, 360000 хэһэг болодог. Олон ном уншагшадай магтаалда хүртэһэн байха. Жэшээлбэл, Даша Дугаровай «Тайгада болоһон ушар», Цэрэн Шагжинай, «Эжымни үнэн», Гунга Чимитовэй «Наран», Дондок Улзытуевай «Шуушы», Цэрэн-Базар Бадмаевай «Будамшуугай ороноор Серёжын аяншалһан тухай» болон бусад номуудые уншагшад һайшаагаа гэжэ Д. Д. Дугаров элидхэбэ.

Гэбэшье эдир уншагшадайнгаа эрилтые үшөөл хангажа биранагүйбди гэжэ номой хэблэлэй директор тон зүб мэдэрээ. Жэл бүхэндэ гаргадаг 20 гаран ном үсөөдэнэ. Илангаяа хүдөөгэй хүүгэдэй буряад хэлэн дээрэ уншаха ном хомор. Ород хэлэн дээрэ хүүгэдэй ном гаргадаг хэблэл орон доторнай олон. Тиимэһээ ородоор уншадаг эдиршүүл яданагүй.

ЦСУ-гай мэдээсэһэнэй ёһоор, республика доторнай 8-һаа 18 хүрэтэр наһатайшуулай тоо 200 мянга болонхой. Ондоогоор хэлэхэдэ, хоёр зуу мянгаад эдир уншагша ааб даа. Эдэнэй дунда ородооршье, буряадааршье уншадагууд байха.

Буряад хэлэн дээрэ ном хэблэхэ асуудалда тогтохо зуураа. Д. Д. Дугаров һайн номуудые оршуулха хүдэлмэри хэгдэдэг гэжэ мэдүүлээ. Жэл бүри гурбанһаа юһэ хүрэтэр оршуулагдаһан ном хэблэгдэнэ. Тиихэдээ В. И. Ленин тухай, тэрэнэй революционно ажал ябуулга тухай хөөрэһэн номуудые, дурсалгануудые буряад хэлэн дээрэ олоор хэблэхэ гэжэ оролдонобди.

Юһэдэхи табан жэлэй дүүрэтэр хүүгэдэй уншаха ном олоор хэблэдэг болохо ёһотойбди. «Һургуулиин библиотекэ» гэһэн гаршаг доро олоор ном хэблэхые дурадхагдадаг. Һүүлэй үедэ А. Пушкинай, Н. Островкиин, Д. Фурмановай мэдээжэ зохёолнууд олөн мянган хэһэгээр хэблэгдэжэ, манай республикаһаа гадна, ондоо областьнуудта тараагдаа.

Тус суглаан дээрэ хүүгэдэй номой шэмэглэл тухай ехэ хөөрэлдөөн гараа. Үнэхөөрөөшье, номой шэмэглэл муушаг байхаяа һанадаг. Тэрээн тухай уран зохёолшодшье, уншагшадшье хэлэдэг. Илангаяа хүүгэд гоё зурагтай номдо дуратай бшуу.

Поэдүүд **Ц. Галсанов, Д. Хилтухин,** номой хэблэлэй редактор **Н. Ильина,** уран зохёолшод **Ш.-С. Бадяуев, Вл. Лубсанов,** уран зурааша **К. Дульбеев** болон бусад нүхэд суглаан дээрэ үгэ хэлэжэ, өөһэдынгөө һанамжа, дурадхалнуудые оруулаа. Жэлэй туршада хэблэгдэһэн номуудай выставкэ эмхидхэжэ, олон хүнэй хабаадалгатайгаар зүбшэн хэлсэлгэ үнгэргэхэ гэһэн һанамжа һонирхолтой.

Буряадай номой хэблэлээр гараһан зохёолнууд тушаа шэнжэлгэнүүд, шүүмжэлхы статьянууд газетэдэ, журналда үсөөн толилогдоно гэһэн ажаглалта хэгдээ. — Үнэхөөрөөшье, тэрэ талаар манай эрдэмтэд, шүүмжэлэгшэд эдэбхи багатай гэжэ тэмдэглэхээр гээшэ ааб даа.

Суглаанай эгээл һонирхолтой юумэн гэхэдэ, Буряадай номой хэблэл дүрбэ-табан жэлэй хараатай түсэб табидаг болохо гэжэ дуулгагдаа. Илангаяа хүүгэдэй уншаха ном олошоруулха хэрэгтэ холын хараатай түсэб һайнаар нүлөөлхэ гэжэ һанагдана.

Ц. ДОНДОГОЙ.

ХАДА УУЛАНУУД УРЯАЛНА

Кавказай дун сагаан хяра оройнуудтай хадануудай боори хормойнууд үзэсхэлэн һайхан юм. Осетиин олон үнгэтэ альпиин нугануудые, дээрэһээ хүүен-шааян буудаг гол горходые, тунга ногоон ой модые һонирхон харахаяа олон мянган аяншалагшад ерэнэ. Эндэһээ Юдазбек хадын оройдо гарадаг юм. Сэрэгэй-грузиин, Сэрэгэй-осетин харгынууд эндэһээ эхилдэг.

Хойто Осетидэ аяншалгын халуун хаһа түлэг дундаа. Орджоникидзиин түб бааза олоороо ерэһэн аяншалагшадые угтан абаа. Ураалай металлургнууд, Украинын түмэр замшад, яхадай оро үсхэбэрилэгшэд, Сибириин модошод аяншалагшадай дунда бии. Тэдэнэр Осетиин ниислэл хотын гоё һайхан зүйлнүүдтэй танилсаад, Сэрэгэй-грузиин харгыгаар уулын үндэртэ гараха, хизаар ороноо шэнжэлдэг музейдэ орохо, хатан Тамарын хэрэмэй үлэгдэлнүүдые, урданай архитектурын бусад хүшөөнүүдые хараха байна.

200 мянга гаран аяншалагшад энэ жэл Осетидэ ерээ. Жэлэй дүүрэтэр үшөө иимэ экскурсантнуудые хангаха байна.

Т. ЕФИМЦЕВ,
(ТАСС-ай корр.).
Орджоникидзе.

Чимит Цыдендамбаев 1937 онһоо эхилжэ үргэн олон уншагшадта мэдээжэ болоһон. Буряадай түрүүшын эрдэмтэ Доржи Банзаров тухай хоёр роман бэшэжэ хэблүүлһэншье һаань, уншагшад Ч. Цыдендамбаевые поэт гэжэ тоолоһоор. Имагтал уран шүлэгүүдээрээ уран зохёолой замда гараһанһаань болоно гэхын аргагүй. Харин прозооршье бэшэһэн зохёолнууд соонь поэзиин амисхал бии байдаг шуу.

Ч. Цыдендамбаевай бэлиг олон «һалбаритай». Тэрэмнай шүлэгшье, романшье, туужашье, найруулгашье бэшэдэг. Мүн тэрэнэй гууһан уран хурса публицистикэһээшье арсадаггүй. Гадна зохёолшо драматургида бэлигээ туршадаг гээшэ.

Би зохёохы бүхы зам тухайдань хөөрэхэгүйб, харин тэрэнэй рассказууд тухай хэдэн үгэ хэлэхэ хүсэлэнтэйб. Юуб гэхэдэ, уран зохёолшын олон тоото рассказууд тухай мүнөө хүрэтэр онсо шэнжэлэлгэ хэгдээдүй байһаар. Гэхэ зуура тэрэнэй рассказуудые удхалан уншахада, уран бэлигэйнь маяг, юрын үйлые өөрынхеэрээ зураглан харуулха шадабаринь тобойсо харагдана.

Ч. Цыдендамбаев буряад хэлэн дээрэ рассказуудай дүрбэн ном хэблүүлээ. Тэрэнь бултадаа ород хэлэн дээрэ оршуулагдаһан. Оршуулагшань— М. Степанов.

Рассказууд соонь ажабайдал элдэб талаһаа харуулагдана, буряад зоной урданай болон мүнөөнэй байдал тухай хэлэгдэнэ. Хэмжүүрээрээ багахан, байгуултаараа юрын шэнги аад, гүнзэгы бодолтойнууд, буряад зоной сэсэн мэргэниие харуулһан байха юм. Олон рассказуудынь шогтой, ёгтотой.

Ч. Цыдендамбаевай рассказуудай «Шэнэ байшан» гэжэ түрүүшын согсолбори 1956 ондо гараа һэн. Мүн тэрэл жэлдээ эдир уншагшадта зорюулһан рассказуудынь ном боложо гараа.

Мүн «Түрэл нютаг» (1960 он), «Улаан сэсэг» (1964 он) гэһэн согсолбоинуудыен уншагшад һонирхон угтаһан байгаа. Тиихэдэ 1959 ондо «Шэнэ байшан», 1962 ондо «Талын аадар» гэһэн рассказуудынь ород хэлэн дээрэ Буряадай болон түбэй номой хэблэлнүүдтэ барлагдаһан юм.

«Шэнэ байшан» гэһэн ном тухайдань «Литературная газета» иигэжэ бэшэһэн бэлэй: **«Һаяхан сабшагдаһан газарай ногооной хангалаар тэрэ ном дүүрэн шэнги. Байгалай саанахи хаданууд холоһоо хүхэржэ, ута наһатай хуһанууд, сагдуулнуудай дунда оршонги. Эдэ бүхы зураглалнууд хүнэй элдэб** хаар мүнгэ һамгандаа, үхибүүдтэе бэлэглэһэйб гэжэ үхэхынгөө урда тээ бодохо юм.

Тиихэдэ «Дабһан» гэһэн рассказай гол герой Бишыхан Хуса баһал баяжаха хүсэлтэй. Хэрбээ түрүүшын рассказай герой Монтоон хуушан байдалай дарлалтые

Ч. Цыдендамбаевай рассказуудай түрүүшын ном «Шэнэ байшан» гэжэ нэрлэгдээ гэжэ дээрэ хэлэгдээ һэн. Тиигэжэ номоо нэрлэһэниинь удхатай. Ном соо оруулагдаһан нэгэ рассказайнь нэрээр нэрлэгдэһэншье бол, манай һанахада, Балдан Санхиров гэжэ һайн

ХУРСА ГУУРҺАНАЙ ХҮСЭН

Ч. Цыдендамбаевай рассказууд тухай

абари зангые дамжан харуулна бшуу».

Чимит Цыдендамбаев ахамад нүхэдэйнгөө, тусхайлан хэлэбэл, Ц. Доной, Х. Намсараевай дүршэлые халан абажа, бүри саашань хүгжөөгөө. Тиихэдээ арадай аман үгын нүлөөнһөө мултаржа шадаа. Иигэжэ хэлэхэдээ, уран зохёолшо арадай аман зохёолой хэдэн зуун жэлэй дүршэлые тоохоёо болёо гэнэгүйб Уран зохёолшо арадай сэсэн үгын хүсэндэ түшэглэһэн зандаа үлөө юм. Тэрэнэй рассказууд соо домогой, онтохоной түхэлэй дүрэнүүд, гиперболэнүүд (юумые үлүүсэ ехэдүүлжэ зураглаха арга) болон үльгэрэй бусад зүйлнүүд ушардаг. Гэбэшье уран зохёолшо үльгэрэй маягуудые хэрэглэхэдээ, имагтал арадай эстетикэдэ (гоё һайхан тухай һургаал) түшэглэнэ.

Гэхын хажуугаар Ч. Цыдендамбаев хүнэй доторой байдалые, тэрэнэй сэдьхэлэй хүдэлсые шэнжэлэн зураглаха талаар яһала мэргэжэнхэй. Тэрэнэй рассказуудай геройнууд өөрын шарайтай, өөрын абари зантай, өөрын сэдьхэлтэй хүнүүд. Жэшээнь, «Баярмаагай станци» гэһэн рассказ соохи Жаргал абгайе хэнтэйшье «худхахагүйш». Тэрэмнай өөрынгөө сэн һайса мэдэхэ болоһон, хүдөө нютагай юрын лэ хүгшэн. Гэбэшье тэрэ рассказые уншаһан лэ хүн Жаргал абгайе сэдьхэлдээ бүхөөр хадууха. Юуб гэхэдэ, уран зохёолшо хүгшэнэй түхэл шарайе үнэншэмэ гоёор зураглажа, өөрын үгэ хэлэтэй болгожо шадаа. Жаргал абгай гомдоходоошье түргэн, гэмэрхэ харахадаашье бэрхэ, теэд үнэн дээрээ һайхан сэдьхэлтэй эхэнэр. Юрэдөө, тэрэмнай өөрын дутагдалтайшье, һайн шэнжэтэйшье, аүиды мэтээр зураглагдаһан хүн.

Имагтал ажабайдалай амисхаалтай, үнэншэмэ зүбөөр харуулагдаһан дүрэ зурагууд уншагшын сэдьхэл буляажа шадана бшуу. Имэрхүү ялас гэмэ амжалтанууд Ч. Цыдендамбаевай рассказууд соо яһала олон. Тэрэ талаһаань хаража үзэбэл, «Баян зээри», «Дабһан» гэһэн рассказууд соо харуулагдаһан үбгэн Монтоон Бишыхан Хуса хоёрой образууд һонирхолтой. Тэдэнэр хоюулан баяжаха гэһэн зорилготойшье һаа, хоюулан холые харайгаагүй зон. Гэбэшье тэдэнэр тад ондоонууд, хоёр ондоо абари зантайнууд. Жэшээнь, ходо үлбэр бэетэй ябадаг Монтоон хаанта засагай дарлалтын үедэ бүлэеэ хангажа шадаагүй байһан аад, хамаг үри шэрэеэ дууһыень түлөөд, талха, мори, тэргэ, шэнэ тэрлиг худалдажа абадабажа шадангүй хосорһон байбалнь, Бишыхан Хуса шэнэ сагай мандажа байһан үедэ өөрынгөө «жаргал туршана». Нэгэ үнеэгээ, тугалаа; хониёо наймаалжа, мүнгэн болгоод, дүрбэн мэшээг дабһа худалдажа абаһан бэеэрээ холын хотондо ошоно. Тэндэнь дабһан хэрэгээ буураһан байшоо. юундэб гэхэдэ, үглөөдэрынь сельподо дабһан гараха болонхой. Тиимэ һэн хойнонь Бишыхан Хусаһаа фунтыень гурбан солхообоор хэн дабһа худалдажа абаха юм. Урмаа хухарһан Хуса дабһатай мэшээгүүдээ гол уруу хаяба.

Автор бодото байдалай ушар абажа харуулаад, хуушан ба шэнэ байдалай үзэл бодолые мүргэлдүүлээ бшуу. Теэд шэнэ юумэн хододоо илан мандадаг удхатай ха юм. Тэрээгээрээ тус рассказ яһала гүнзэгы удха шанартай.

Баяжаха зорилготой хүниие харуулаашье һаань, тэрэнэй ябадал сухал хүргэнэгүй, харин хайрлахаар байна. Ороной болон арадай баялигтай сасуулжа харахада, Хуса баяжаха гэһэн хүсэлтээ тон ахираар, бишыханаар харагдана.

«Шүүдэрэй дуһал» гэһэн рассказ соонь мүн лэ хуушанай байдал тухай хэлэгдэнхэй. Теэд тэрэмнай ондоо байгуулгатай, ондоо хэлээр бэшэгдэһэн зохёол. Ч. Цыдендамбаев дасанда олдоһон хуушан саарһануудые «амидыруулаа». Тэрэнь — А. С. Пушкинай «Загаһашан ба загаһахан» тухай онтохон». Тэрэниие 1861 ондо Ташхан Бүүбэй Хацаев гэгшэ буряадшалһан байгаа.

Тэрэ үеын засаг түрэ барилгшад оршуулга хэхыень Хацаевые хориһон байгаа. Теэд ямаршье хашалтада хаагдангүй, А. С. Пушкинай зохёол бүри зуу гаран жэлэй саада тээ буряад хэлэн дээрэ зэдэлһэн юм.

Шүүдэрэй дуһал соо харагдаһан мэтэ, арадай хүбүүнэй бэлиг соо тэрэ үеын хара сагаанай тэмсэл элеэр толороо. Хуушан саарһанай «хуурай хэлэн» зохёолшыч уран бэлигэй ашаар, удхаар гүнзэгы новеллэ боложо шадаа.

Сэхыень хэлэхэдэ, Ч. Цыдендамбаев гансата бэрхэ новеллист болошоһон гэхын аргагүй юм ааб даа. Тэрэнэй зохёохы замда бэрхэшээлшье тохёолдодог һэн бэзэ. Жэшээнь, «Жаргалантын хоёр басагад» гэһэн түрүүшынь рассказ дутагдалтай һэмнай. Уран зохёолшын рассказ бэшэжэ эхилхэ хэрэгтэ түрүүшын туршалга байгаа гэхэдэ алдуу болохогүй хаш. Рассказ соо харуулагдаһан басагадай образ гүнзэгы бэшэ, имагтал газаа талын зураглалаар хизаарлагдаһан.

сэдьхэлтэй үбгэн колхозниогой хүбүүндээ барижа байһан байшан тухай хэлэгдээ бэшэ. Шэнэ байшан гээшэмнай бүри гүнзэгы удхатай юумэн. Хэрбээ Санхировай барижа байһан гэрэй хооһон һаань, Ч. Цыдендамбаевай шэнэ һайхан байшан соо ажалда бэрхэ, бүхэриг, уран гоё юумэндэ дуратайшуул олон. Ч. Цыдендамбаевай шэнэ байшан соо буряад эхэнэр Должимаа Пэтэтхэн хүбүүтэеэ, ород Евгения Михайловна Иванова болон бусад тэгшэ һайхан эрхэеэ эдлэн ажаһууна. Хүгшэнэй хүбүүн Евгения Михайловна хоёр бэе бэедэ дадажа эжэлшэнэ. Должимаа хүгшэн тэрээндэнь баясана. Харин урдань ямар байха һэм? Мухар һүзэгэй мунса доро һууһан буряад хүгшэн ондоо яһанай хүндэ хүбүүгээ дүтэлүүлхэ байгаа гү? Хай даа!

Имэрхүү социальна удхатай асуудалые уран үгын хүсөөр шэнжэлэн харуулхадаа, Ч. Цыдендамбаев бидэниие этигүүлжэ шадана.

Жэшээнь, «Үлгын дуун» гэһэн рассказай бишыхан герой Бабажые абаад үзэе. Хэдэн хоногто үбдэжэ, үхэхэ туйлдаа хүрөөд хэбтэһэн хүбүүн нарата Грузиин артистнарай үлгын дуунай аялга доро унтана. Гастрольдо ерэһэн артистнарай концертые радиогоор дамжуулаа бшуу. Хэдэн хоногто хүбүүгээ харууһалжа, нюдэеэ сором гээгүй байһан эхэньшье үлгын дуунай аялга доро унташана. Тиигэжэ аха дүү арадай үлгын дуун үхибүүнэй үбшэеэ илахада туһалаа гээшэ ааб даа.

Юрэдөө, Ч. Цыдендамбаевай зохёолнууд соо хани нүхэсэлэй темэ һууриня олонхой.

Уран зохёолшо олон рассказ соогоо хурса гуурһанай хүсые муу хүнүүд уруу заладаг байна. Хулгайша, худалша, ажалда дурагүй, элдэб хойрог, һалихай, муу эхэнэрые гомдохоодог этэгээдые гам хайрагүйгөөр шүүмжэлэн наадалдаг заншалтай.

«Харанхыла болоһон хөөрэлдөөн», «Хатуу Һургаал» болон бусад рассказуудынь тиимэрхүү. «О. Амарханов тухай» рассказ с о о г о о һалхинай үлеэһэн тээшэ боложо байдаг биратүй шүүмжэлэгшые автор ёгтолон наадална.

Ч. Ц. Цыдендамбаев үшөөл олон рассказ бэшэхэ аабза. Тэрэнэй зохёолнууд сохом шэнжэлэгдэхэ ааб даа. Харин би энд рассказууд тухайдань һанамжаяа хүрянгыгаар хэлэхэ гэһэн байгааб.

С. БАБУШКИН,
Улаан-Үдын аймагай Дээдэ-Саянтын һургуулиин багша.

„Днестр" ансамблиин дуу, хатар

МОСКВА. Украинын ССР-эй Тернопольско областиин Залещицкэ районой соёлой байшангай арадай hуудал байдал харуулдаг дуу, хатарай уран hайханай бүлгэмэй «Днестр» ансамблиин репертуар олон янза.

Залуу барилгашад, таряашад, студентнэр болон hургуулиин hурагшад ансамбльда хабаадалсана.

Зинаида Кравчугай хүтэлбэрилдэг энэ коллектив республиканска фестивалиин лауреат гэhэн нэрэ зэргэдэ хүртэhэн. Союзна республиканууудай уран hайханай бүлгэмүүдэй харалга-конкурсдо ансамбль хабаадалсаhан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ансамбльда хабаадагшад. ТАСС-ай фотохронико.

Хойто зүгэй үзэсхэлэн гоё байгаалиин баялиг

Карели — нуур, сөөрэмүүд, ой модоор баян хизаар. Эндэ гол горхонуудшье олон, нуурнуудые холбоhон нарихан зүргэ харгынууд элдэб янзын модотой ой соогуур зурын ошодог.

Ородой эртэ урдын архитектурын гоё hайхан хүшөөтэй Кижа, Соловецкэ олтирогууд, Валаам, Кивач, хүхюурэй үзэсхэлэн гоё байгаали — эдэ бүгэдэ булта Карели болоно.

Петрозаводск хотын аяншалалга болон экскурсинуудай бюро эндэ хилын саанаhаа, мүн оронойхизаар бүхы нhөө ерэhэн аяншалагшадта үзэсхэлэн гоё газарнуудаар аяншалхыень дурадхана.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: дээрэhээ доошоо): Сагаан далай дээрэхи Соловецкэ монастырь — туристнуудай байрладаг газар; Карелиин ойн бэлэг; арбан үдэрэй туршада аяншалхадаа, онгосоёо ингэжэ шэрэхэшье баатай болохош.

ТАСС-ай фотохронико.

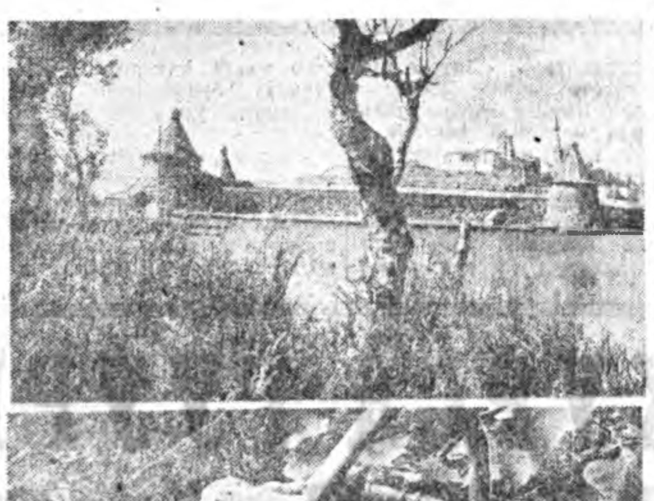

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда: КПСС-эй ЦК-да. Нютагай hонин. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указууд.

Хоёрдохи хуудаhанда: Хүдөөгэй ажалшадые хангаха тухай материалнуудай суглуулбари. «Хурдан тургэнөөр» — В. Штеренбергын корреспонденци. СССР-эй ВДНХ-да. Түрэл орондомнай.

Гурбадахи хуудаhанда: «Хүдөөгэй hургуулинуудай худэлмэрийе городой hургуулинуудтал адли болгохо» — суглуулбари. Хилын саана. АПН-эй материалнууд.

Дүрбэдэхи хуудаhанда: Спортын hонин.

СЭНХИР ЭКРАН

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита» харуулна:

14.35 — Һүүлэй hонин. 14.45 — Һурагшадта «Түүдэг» гэжэ программа харуулагдаха. 15.15 — Уласхоорондын панорама. 15.45 — Бүхэсоюзна радио ба телевидениин эстрадно-симфоническэ оркестрэй концерт. 16.45 — **Үнгэтэ телевидени.** Волейболоор уласхоорондын нүхэр ёhоной уулзалга. СССР-эй, Японии суглуулагдамал командануд наадаха. 17.30 — 17.40 — Забhарлалга. 17.40 — **Үнгэтэ телевидени.** «Лицом к ветру» — уран hайханай фильм (ГДР). 19.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.30 — **Үнгэтэ телевидени.** «Универсиада-73». Түгэсхэлэй дүн гаргаhан дамжуулга.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ харуулна:

18.25 — Дамжуулгын программа. 18.30 — Телепанорама. 18.50 — «Факел» — «Хүн ба хуули». 19.35 — Һүүлэй hонин (буряадаар). 19.45 — «Товарищ рабочий» гэhэн дамжуулга.

«Орбита» харуулна:

20.30 — «Семнадцать мгновений весны» — телевизионно уран hайханай олон серитэй фильм (9-дэхи сери). 21.55—22.00 — Забhарлалга. 22.05 — Уласхоорондын панорама. 22.35 — «Крымэй толон» гэжэ хүгжэмэй бүхэсоюзна фестиваль. 23.15 — «Хани нүхэдэй шэнжэ шарай». 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

Спорт

ТОБШОХОНООР...

☆ ГИМНАСТИКА. ГДР-эй Гере хотодо «Хани барисаан» гэhэн заншалта уласхоородын мүрысөөн эдир гимнасткануудай дунда үнгэргэгдэhэн байгаа. Эндэ Совет оронoй эдиршүүлэй команда дүн хамта 187 баллтай болоожо, түрүү hуури эзэлбэ. Совет оронoй эдиршүүлэй дундаhаа Тбилиси хотын hурагша Нина Дробова эгээл эрхим — 9,75 балл абажа шадаба.

ГДР-эй суглуулагдамал командын гэшүүд 184,30, Румыниин команда 183 баллтайгаар удаадахи hууринуудые эзэлээ.

☆ МОТОЦИКЛААР УРИЛДААН. Ленинградай мотодром дээрэ СССР-эй кубогта хүртэхын түлөө ехэ урилдаан түрүүшынхеэ үнгэргэгдэбэ. Хоёроороо hундалдаад урилдагшад соо hоо Латвиин Даугавпилс хотын түмэр замшад Иван Рыбников, Анатолий Кузьмин гэгшэд эрхимлэжэ, чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ.

☆ ШАТАР. Шатараар дэлхэйн түрүү hуури эзэлхэ мүрысөөндэ хабаадалсаха эрхэ олохын түлөө үнгэргэгдэхэ наадан Югославида сентябрь hарада болохо. Эндэ совет оронoй гроссмейстернүүд Ефим Геллер, Лев Полугаевский, Венгриин гроссмейстер Лайош Портиш гэгшэд дахинаа наадаха болонхой.

☆ ҺЭЛЮУРДЭЛГЭ. Академическа hэлюурдэлгээр эхэнэрнүүдэй дунда Европын түрүү hуури эзэлхын түлөө арба наймадахаяа үнгэргэгдэhэн урилдаанда совет оронoй эхэнэрнүүдэй команда эрхимлэбэ. Тэдэнэр наадаанай гол шагнал — «Голландиин hалхин тээрмэ» гэhэн шан абаба. Эдэнэр онгосодо нэжээд-хошоодоор, найман хүн hуугаад урилдахадаа, бултадаа алтан медальда хүртэжэ, командаараа түрүү hуури эзэлhэн байна.

☆ ХҮНГЭН АТЛЕТИКЭ. Болгариин спортсменка Светла Златева гэгшэ Балканай оронуудай хүнгэн атледүүдэй дунда үнгэргэгдэhэн мүрысөөндэ эрхим байжа, дэлхэйн рекорд тогтообо. Тэрэ 800 метрэй зайе 1.57,2 секунда соо гаталhан байба.

☆ ФУТБОЛ. СССР-эй түрүү hуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэжэ байгаа нааданда Киевэй «Динамо» команда түрүүлжэ ябаhан. Харин эдэнэр айлшаар ошоходоо, Москвагай «Спартак» командада 2:1 гэhэн тоотойгоор шүүгдэhэн байна. Үнгэрэгшэ жэлэй чемпион — Ворошиловградай «Заря» Тбилиссиин «Динамо» командые 3:0 гэhэн тоотойгоор шүүбэ. Добтологшод Журавлев, Морозов, Онищенко гэгшэд нэжээд бүмбэгэ айлшадайнгаа ворота руу сохижо оруулаа.

☆ ХОККЕЙ. «Советский спорт» газетын шанда хүртэхын түлөө эхилhэн наадаанай түгэсхэлэй уулзалга Ленинград хотодо үнгэрбэ. Эндэ ЦСКА-гай хоккеистнүүд Москвагай «Спартак» командые 6:5 гэhэн тоотойгоор шүүхэдээ, газетын шанда хүртэбэ. Августын 15-hаа эхилhэн энэ наадаанда манай оронoй дээдэ классай арбан хоёр, Чехословакиин чемпион «Тесла», Финляндиин хоёр, ГДР-эй, Румыниин, Польшын, Швециин, ФРГ-гэй хамтадаа хорин командын хоккеистнүүд наадаа.

Һаяар 1972—1973 онуудай СССР-эй кубогта хүртэхын түлөө үнгэргэгдэжэ байгаа наадан ороноймнай найман командануудай дунда үргэлжэлхэнь. Байгша оной сентябриин 10-hаа оронoй түрүү hуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэхэ хори наймадахи наадан эхилхэ юм.

(ТАСС).

МЕХИКО

Совет парламентаринар ерэбэ

ТАСС

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо Г. С. Дзоценидзе түрүүтэй СССР-эй Верховно Соведэй делегаци Мексикын Холбоото Штадуудай Национальна конгрессэй уряалаар Мексикэдэ албанай хэрэгээр ерэбэ.

ДАККА

Патриотическа хүсэнүүдые нэгэдхэхын түлөө

ТАСС

Оронойнгоо бүхы үнэн сэхэ хүнүүдые, бүхы патриодуудые нэгэдхэхээр, Бангладешэй республикын бэеэ даахан байдал hандааха hэдэлгэ гаргадаг этэгээдүүдтэ эрид шанга харюу үгэхээр саг ерээ», — гэжэ оронoй патриотическа гурбан партиин — Арадай лигиие, Коммунис партиин, Арадай национальна партиин генеральна секретарьнуудай гар табижа, арад зондо хандаhан хамтын бэшэг дотор хэлэгдэнэ.

Республикын гадаадын ба дотоодын дайсад правительствада эсэргүү хорото үгэсэлгэнүүдые хэхэ, Бангладешэй бэеэ даахан байдалтай бололгодонь туhалhан ханч барисаата оронуудта харша үгэ хүүрнүүдые арад зоной дунда тараахa hэдэлгэ гаргаhаар гээд, хандалга дотор хэлэгдэнэ.

Индидэ харша ябуулга хэхые, забастовко үүдхэхые уряалдаг Маулана Бхашани түрүүтэй партиин хорото тактикые патриотическа партинуудай хүтэлбэрилэгшэд эрид буруушаана. Зүүн тала баридаг этэгээдүүдтэй бандит шайкануудтай, хоожоошод ба провокаторнуудтай эрид шууд тэмсэхыень, экономическа бэрхэшээлнүүдые зайсуулха оролдолгые гаргахыень тэдэ хүтэлбэрилэгшэд арад зониие уряална.

ВАШИНГТОН

Партнернуудаа хашана

ТАСС

Сэрэгэй энэ бүлэглэлые тэдхэхэ гаргашануудай гол хубииень дааха hэнта гэжэ НАТО-гой талаар партнёрнуудаа Холбоото Штадууд хашана. Вашингтондо США-гай ба Нидерландын оборонын министрнүүд Дж. Шлесинджер, Х. Фределинг гэгшэдэй хэhэн уулзалга тухай коммюникеhээ харахада, «оборонын хэрэгтэ» Европын оронуудай оруулдаг хубитые нэмээхэ «шухала байhанда» Голландиин түлөөлэгшые американ тала этигүүлээ ха. Европын оронуудай оруулдаг хубинь эндэ байдаг өөрынгөө сэрэгүүдтэ зорюулан, Холбоото Штадуудай хэдэг гаргашатай «тааруу» байха ёhотой гээд, тэрэ документ доторнь хэлэгдэнэ.

НЬЮ-ЙОРК

Фашис hүйдхэлшэдэй зэрлиг ааша

ТАСС

Өөрыгөө «профсоюзна комитедүүдэй национальна кружок» гэжэ нэрлэдэг фашис эмхиин hүйдхэлшэд Балтимортохи ном наймаалдаг «Нью эра букшоп» гэдэг магазинда бандит гуримаар добтолhон байна. Энэ магазин түрүү хараа бодолтой номуудые тараадаг юм. Фашис дээрмэшэд магазинай эрхилэгшые зэрлиг бүдүүлэгээр сохёо.

Энэ хархис кружогой эгээ шууд США-гай ондоо городуудташье, тэрэ тоодо Нью-Йоркдо, Филадельфидэ, Чикагода түрүү үзэл бодолтой эмхинүүдтэ эсэргүү хорото hүйдхэлэй ябуулганууды хэнэ.

ЛУСАКА

Расис Родезиhээ зугадана

ТАСС

Родезиинхидэй, түбхын түрүүндэ сагаан шарайта гражданинуудай бүри олоороо гадаадын оронуудта зугадан ошодог болоhониинь, тэрэшэлэн ондоо оронуудhаа Родези худар хүнүүдэй ерэлгын ехээр үсөөрhэниинь Смитын хархис засагай хүсэ нүлөөнэй бууран доройтоhоной эли тодо гэршэ болоно. «Бүхы расануудта хамаатай олон тоото ухаансар, бэрхэ залуушуулай Родезиhээ гаража ошодог болоhон ушар эндэхи байдалай урагшагүй, бүри хүшэр хүндэ болоhые гэршэлнэ», — гэжэ Центрэй партиин түрүүлэгшын орлогшо Джек Хамфриз мэдүүлбэ. Родези «мэргэжэлтэдэй үсөөрэлгын», шадамар хүдэлмэришэдэй түргөөр хорохо уг шалтагаануудые бии болгоо, — гэжэ экономистнууд ба демографууд нэгэн дуугаар батална.

— Эдэ бүгэдэнь Смитын хархис ёhо гуримай бүри хүндэгүй болоожо, доройтон хосоржо байhые гэршэлнэ.

ВЕНЭ

Аюултай хойшолон

ТАСС

«Юрэнхы дэлгүүртэй», Европын нүүрhэнэй ба булэдай нэгэдэлтэй хэлсээнүүдые баталhан ушар Австриин экономическа хүгжэлтэдэ муугаар нүлөөлжэ байна. Жэшээлхэдэ, Австри тэдэ хэлсээнүүдтэй зохилдуулан, өөрын дэлгүүр дээрэхи буладайнгаа үнэ сэнгые 15—35 процентээр нэмээхэ ёhотой болобо.

Энээнтэй дашарамдаад, оронoй металл болбосоруулдаг промышленностиин бэрхэтэй байдалда орожо байhые «фольксштимме» газетэ дурдана. Гэхэтэй хамта металл ба металлаар хэгдэдэг зүйлнүүдые үйлэдбэрилгын гаргашанууд улам ехэ болоод, «нилээн тын хэрэглэлэй эд товарнуудай үнэ сэндэшье тон hаяар нүлөөлхэ байха».

НЬЮ-ЙОРК

Дж. Гаррисоние сүүдлэхэнь

ТАСС

Президент Джон Кеннедиин алуулhан ушар байдалые удаан саг соо мүрдэhэн окружной прокурор Джим Гаррисоние Шэнэ Орлеанда сүүдлэжэ эхилхээ байна. Президентые алаха торилгоор хархис этэгээдүүд ба ЦРУ үгэсэлгэ хэhэн байгаа гэжэ тодоруулха гээд оролдолго Гаррисоной гаргаhаниинь элитэ.

«Эдилгэ абаа», «Нюуса шуналта наадаанда хабаадагшадые үмэглэдэг байгаа» гэжэ Гаррисоние гэмнэнэ. Энэ «хэрэг» худалаар үүдхэгдээ, эндэхи засагаархид Кеннедиин алагдаhан ушар байдал мүрдэhэнэйм түлөө намhаа «харюугаа абаха» хүсэлэнтэй байна гэжэ Гаррисон мэдүүлбэ.

Эрид хэмжээнүүдые абана

САНТЬЯГО

ТАСС

Чилиин аюулгүйе сахиха зургаанууд «Патриа ба либертад» гэжэ фашис эмхиин удамарша Роберто Тимые, тэрэнэй зургаан хинанарые барижа хааба. Тон хархис энэ бүлэглэлэй гэшүүд ехэ hүйдхэлнүүдые хэжэ, оронoй экономикодо горитой хохидол ушаруулhан байна. «Патриа ба либертадай» hүйдхэлшэд Чилиин эдэбхитэдтэ эсэргүү добтолго оло дахин эмхидхээ. Мүрдэлгэ хэдэг национальна албанайхид хархис бүлэглэлнүүдэй бусад удамаршадые, хюдалга үүдхэгшэдые элирүүлхэ, барижа хэhээхэ хүдэлмэри ябуулжа үргэлжэлhөөр.

Хархис этэгээдүүд правительствада эсэргүү ябуулганuудые хэhээр.

Сэрэгэй гуша шахуу, морягууд Вальпарайсо гэжэ портово хотодохи радиостанциие эзэмдээд, командованиин захиралтануудые дүүргэхэгүй гэhэн харатай уряатайгаар оронoй бүхы сэрэгэй албатанда хандаа.

Ашаанай машинануудай эзэдэй забастовконуудые үүдхэгшэд правительстватай хэгдэжэ байгаа хэлсээе таhалдуулха hэдэлгэ гаргана. Тиихэдээ транспортнигуудай буhалгаанай политическа шэнжэтэй байhые, Чилиин арадай правительствада эсэргүү шэглүүлэгдэнхэй элишэлнэ.

НЬЮ-ЙОРК

Тель-Авивай зүрюу ябуулга

ТАСС

Граждан авиациин уласхоорондын эмхиин (ИКАО) соведэй шиидхэбэриие дүүргэлтэ болгохоёо Израилиин правительство арсана. Августын 10-да Ливанай пассажирска самолёдые эзэмдээд, Израилиин аэродромуудай нэгэндэ буухыень хүсөөр баадхаhан Тель-Авивай зэрлиг ябуулгые тус совет буруушааhан байна.

Гадаадын хэрэгүүдэй министр Абба Эбан Израилиин телевиденеэр үгэ хэлэхэдээ, эдэ шиидхэбэринүүд «хуулиингшье, моральнашье хүсэгүй» гэжэ баталан мэдүүлээ. Израиль тушаа хэмжээ абаха тухай асуудал ерэхэ недели соо Римдэ хаража үзэхэ ёhотой ИКАО-гой Генеральна Ассамблейн урда тээхэнэ Эбан иимэ зүрюу мэдүүлгэ хэhэн байна.

ЛОНДОН

Хитадтахи политическэ оршон байдал тухай

ТАСС

Үнгэрэгшэ неделиин үеэр Пекиндэ болоhон «нэрэгүй зүблөөнүүд» «Хитадай хоёр гол удамаршадай — түрүүлэгшэ Маогой, премьер Чжоу Энь-Лайн дали доро далдалагдажа байдаг бүлэглэлнүүдэй хоорондын нюуса тэмсэлэй нэгэ шухала үзэгдэл байжа болоо ха» гэжэ Лондоной «Обсервер» газетэ бэшэнэ.

Хитадтахи политическэ, сэрэгэй байгууламжа «соёлой хубисхалай» үеын доhолгоонуудай hүүлээр, Линь Бяогой унаhанай hүүлээр хахад шахуунь hандаагдаhан зандаа үлэнхэй байгаа.

Хитадта мүнөө ямаршье тогтууритай байгууламжа үгы гэжэ тус газетэ тэмдэглэнэ. Үнэндөө, эндэ гүрэнэй толгойлогшошье, оборонын министршье байхагүй. Парти доторхи байдал hанал бодолой алгасалай hүжэржэ үргэлжэлhөөр байhые гэршэлнэ. Политбюрогой 21 гэшүүнэй 11-hээ олон бэшэнь уялгаяа дүүргэнэ, тэрэшэлэн табан провинци бүханэй нэгэндэнь партийна комитедэй нэгэдэхи секретарь үгы байhаар.

«Обсервер» газетэ Хитадтахи политическэ оршон байдалые шэнжэлхэ зуураа, «Зүүнэй тала баридаг маоистнуудай бэеэ баринги хүнүүдтэ, олонхи сэрэгэйхидтэ эсэргүү шэглүүлэгдэhэн нюуса хёмороонoй» бии байhан тухай бэшэнэ.

Түрүүлэгшэ Мао зүүнэй тала баридаг маоис удамаршадта, тусхайлан хэлэбэл өөрынгөө hамаган Цзян Циндэ, ерээдүйн политическэ тушаал зэргэ амиды мэндэ байхадаа хангаха, тэдэниие дээдэ зэргэнүүдтэ хуулиата ёhоор hунгуулха гээд оролдоно гэжэ тэрэ газетэ бэшэнэ.

«Бэеэ баринги хүнүүд бүхы нютагуудай армиие командалагшад премьерые дэмжэдэг, Маое тойрон эмхидэhэн бүлэглэлые — «соёлой хубисхалай» үеэр эдиршүүлхунвэйбинүүдые тухирhан хархис этэгээдүүдэй аюултай бүлэглэл гэжэ тоолоно.

Хитадай олохон районуудтахи партийна эмхинүүдые хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ сэрэгэйхид гол үүргэ дүүргэдэг байhаар. Нэгэ провинцида сэрэгэй хүн даадаг байhан партиин нютагай эмхиин нэгэдэхи секретариин тушаалые граждан хүн эзэлэнхэй».

Үнгэрэгшэ неделиин эсэстэ болоhон нэрэгүй зүблөөнүүд партиин съезд гэжэ саашадаа нэрлэгдэхэ hааб гү, али тиимэ зүблөөнэй hүүлээр дахин зарлагдаха байгаа hаань, хоёр бүлэглэл хоорондоо тактическа хэлсээ хээ гэhэн удхатай болоно. Хэрбээ тиимэ ушарай болоо хёолдоогүй hаань, Хитадтахи байдал хуушан хэбээрээ үлэhэн удхатай болохо» гэжэ газетэ тэмдэглэнэ.

ИСЛАМБАД

Пакистандахи арестнүүд

ТАСС

Пакистанай засагта хабаадаагүй партинуудые нэгэдхэдэг Нэгэдэмэл демократическа фронтын (ОДФ) хүтэлбэрилхы арбан хоёр хүдэлмэрилэгшэд Пенджабай провинциин засагаархидаар августын 25-да баригдажа хаагдаhан байна. Онсо байдал тухай хуулиин 144-дэхи статьяе дабаа гэжэ тэдэнэр гэмнэгдэнэ. Һуурин тосхонуудай үйлсэнүүдтэ 4 хүнhөө олоороо суглархые хориhон тэрэ статья hаяхан провинциин засагаархидаар дахин хүсэндөө оруулагдаhан байгаа.

ТОКИО

Амилхын аргагүй хүндэ

ТАСС

Японой томо томо городуудай агаар худар түмэрэй тооhон ехээр таран ороно, нормоhоо хэдэн зуу дахин ехэ болонхой. Токиогой бүлэг эрдэмтэд 13 префектурын промышленна түбүүдтэхи агаарые шэнжэлhэнэй hүүлээр иимэ тобшолол хэбэ.

САГАЙ УЛАРИЛ

Һүүлэй үедэ республика дотор ороhон хура бороо, аадар гол горхонуудай уhа дахинаа нэмээжэ захалба. Августын 28-най байдалаар Сэлэнгэ мүрэн Хяагтын адагта хоногой туршада 20 сантиметрээр нэмэжэ, 455 сантиметрэй тэмдэгтэ хүрэhэн байба. Мүн Новселенгинскдэ 20—29, Улаан-Үдэ шадар Сэлэнгэ мүрэн 25 сантиметрээр нэмэжэ, 229 сантиметртэ хүрэбэ.

Сүхэ голой уhан хоногой туршада 6—13, Үдэ гол 16—20, Хёлго 2—3 сантиметрээр нэмэбэ.

Баргажан, Зэдэ голнуудай уhан hуужа захалhаар 2—3 хоног үнгэрбэ.

Ойрын үдэрнүүдтэ дурсагдагша гол горхонуудай уhан нэмэбэшье, эхиндээ hуужа захалхаар хүлеэгдэнэ.

Н. АФОНИНА.
Улаан-Үдын гидрометобсерваториин директор.

НЮТАГ НЮТАГАЙ ҺОНИН

Республикымнай дээдэ hургуулинуудай студентнүүд жэл бүри нажартаа колхоз, совхозуудта ошожо, горитойхон туhаламжа үзүүлдэг заншалтай юм. Байгша оной зун Буряадай хүдөө ажахын институдай

ЗУНАЙНГАА АМАРАЛТЫЕ—КОЛХОЗДО

4-дэхи курсын арбан дүрбэн студентнэр нэгэ бригада болон хамтаржа, «Мир» колхоздо 600 хонинoй багтаамжатай томо байра шулуугаар бодхоожо тушаагаад, 180 тугалай байра барижа үгэбэ. Иимэ ехэ туhа хүргэhэндэнь колхозой правлени студентнэрэй энэ бригадада халуун баяр хүргэhэн байна.

Д. БАДМАЕВ.
Зэдын аймаг.

ЭДЭНЭР ЭРХИМ ГЭГДЭЭ

«Орленок» гэhэн сэрэгэй спортын наадан Каменск тосхондо hаяхан үнгэргэгдэбэ. Һурагшадай hонирходог наадаанда дунда hургуулинуудай, дүрбэдэхи ГПТУ-гай командануд хабаадалсажа, түрүү hууриин түлөө нэтэрүү шангаар мүрысэбэ. Наадаанда хабаадалсаhан команда бүхэн бэеэ хамгаалгаар үнгэргэгдэhэн мүрысөөндэ ёhотой hайн бэлэдхэлтэй байба.

Мүн санитарна бэлэдхэлээр үнгэргэгдэhэн мүрысөөндэ Селенгинск тосхоной нэгэдэхи, хоёрдохи, Каменскын нэгэдэхи, Корсаковска дунда hургуулинуудай, дүрбэдэхи ГПТУ-гай командануд hайн бэлэдхэлтэй байhанаа харуулжа шадаба.

Наадаанай дүн гаргахада, Селенгинскын нэгэдэхи дунда hургуулиин команда эрхим байжа, ВЛКСМ-эй райкомой грамота, үнэтэ бэлэг абаба. Удаадахи хоёр hууринуудые Шергинэй, Каменскын дунда hургуулинуудай командануд эзэлhэн байна.

Һурагшадай дунда «Орлёнок» наада үнгэргэхэдэ, ВЛКСМ-эй райкомой секретарь М. С. Филиппов, аймгүйсэдкомой арадай гэгээрэлэй таhагай инспектор И. Б. Жарғалон болон бусад эдэбхи үүсхэлтэйгээр хабаадалсаа гэжэ тэмдэглэлтэй.

И. ЛОВЦОВ.

ТОСХОНОЙ ШАРАЙ ХУБИЛНА

Һүүлэй жэлнүүдтэ «Юбилейный» совхоздо малай байра, гэрнүүдые, мүн культурно-ажаhуудалай бусад байшангуудые бариха хэрэгтэ гол анхарал хандуулагдадаг болоо. Тиин байгша ондо нэгэ квартиратай 6 гэр, 600 хонинoй багтаамжатай томо байра, орооhо сэбэрлэн хатааха «ЗАВ—10» түхэлэй пунт ашаглагдаа.

Мүнөө эндэ бани, столово, малай байра баригдажа байна.

С. ИВАНОВ.
Яруунын аймаг.

ШЭНЭ ХЭБТЭШЭ БЭДЭРНЭ

Багдаринай геолого-бэдэрэлгын экспедициин коллектив үйлэдбэриингөө хахад жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэhэн юм. Тиин эдэнэр механическа аргаар газар үрэмдэхэдөө хадалиг, шулуутай газарташье hаань, хараалhан түсэбөө зуу гаран метрээр үлүүлэн дүүргэбэ. Тиигэжэ эдэнэр газар доронhоо алта бэдэрхэ түсэбөө 108 процентдэ хүргэжэ, Буряадай геологическа управлениин бусад коллективүүдэй дунда түрүү hууринуудай нэгые эзэлэлсэбэ.

Багдаринай геологуудай дунда Октябрьска геолого-бэдэрэлгын парти эрхимүүдэй тоодо оролсоно. Эдэнэр газар үрэмдэжэ, баян хэбтэшэ олохо талаар ехэ дүршэлтэй болоhон хүдэлмэришэд юм. Тус партиин коллектив юhэдэхи табан жэлэй түрүүшын, мүн хоёрдохишье жэлэй даабари болзорhоонь урид дүүргэhэн. Мүнөө эдэнэр кварталай түсэб 114 процент дүүргэhэн байна. Мүн июль, август hарануудай түсэб болзорhоонь хэдэн хоногоор урид дүүргэгдэбэ. Газар үрэмдэгшэд cooho алта бэдэрэгшэдэй дунда мастер Баир Цыденовэй хүтэлбэрилдэг бригада түрүү hуури эзэлнэ. Нүхэр Цыденовэй ударидадаг бригадын гэшүүд хабшал хадын дундуурхи хүшэр хүндэ гаталууртай газараар ябажа, бэдэрэлгын хүдэлмэри хэхэдээ, хододоо эрхим амжалта туйлаhан байдаг.

Октябрьска партиин коллектив (начальнигынь В. Башкиров, главна геологынь Ю. Пивоваров) юhэдэхи табан жэлэй гурбадахи, шиидхэхы жэлэй түсэбтэ даабари болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө социалис мүрысөө үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлэн ажаллажа байна.

П. КАЗАРИНОВ.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

☐«БУРЯАД ҮНЭН»☐ 1973 оной августын 29. ☐ 4-дэхи хуудаhан ☐ Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР ☐ Н-01578. Заказ № 0044